

KP

19

K Y R K P R E S S E N

TORSDAG 19 SEPTEMBER. NR 19/2019

**Rockpastorn bytte
Harley Davidson
mot Buick**

Sidan 8

**Tron höll henne
uppe när hon
var sjuk**

Sidan 2

**Knyter globala
vänskapsband**

Sidan 18

EN ÅLÄNDSK KÄRLEKSSAGA

Sidan 6

**LEDAREN: Poststorm
med fel fokus** Sidan 5

**INKAST: Även enhörningar
behöver andras stöd** Sidan 3

**Konfirmandarbetet får
berömligt vitsord** Sidan 4

Växte upp i Esbo. **Har studerat** vid en bibelskola i Tyskland, och läst engelska vid universitetet. **Gift med Rolf.** De har precis åkt ut som missionärer till Japan, utsända av organisationerna DMG och Send.

Sofia Schulz lär sig japanska som bäst. – Det är jättesvårt, men språk är det bästa jag vet!

Sofia Schulz växte upp i Esbo, gifte sig med en tysk man och har bott i Tyskland i 27 år. Nu har hon precis blivit missionär i Japan. – Min egen sjukdom har lärt mig att jag är värdefull i Guds ögon även om jag inte presterar något alls. Det vill jag ta med mig till Japan.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

När Sofia Schulz var två år åkte hennes föräldrar som missionärer till Bangladesh. När hon var fyra flyttade familjen tillbaka till Finland.

– Jag har inga minnen av den tiden, men den påverkade mig. Och jag har smakminnen – min mamma lagade ofta mat med curry. Jag har bott i Tyskland i 27 år, och får jag hemlängtan går jag in i första bästa indiska restaurang, och då känns det bättre.

Sofia Schulz har många språkliga och kulturella identiteter. Hennes pappa är tysk och henne man är tysk, men hon hade en vanlig, finlandssvensk uppväxt i Esbo. Gud stormade in i hennes liv på ett av Metodistkyrkans barnläger då hon var tio år.

– Jag var med om en andakt, och vi fick höra att Gud sände sin son till oss och vill ha ett personligt förhållande till varje människa. Och så frågade ledaren om någon ville överlåta sitt liv till Gud. Jag var bara tio år, men jag visste så tydligt att det här kommer att bli mitt livs viktigaste beslut. Jag gick in i kappellet och bjöd in Jesus, och det kändes som om en börda lyfts från mina axlar. Det var en pånyttfödelse.

Under tonåren var hon aktiv i många olika kristna sammanhang, bland annat i Club Dominique, som samlade ungdomar från församlingarna i Esbo och Grankulla. Efter studenten hade hon ett mellanår och åkte med den kristna organisationen Operation Mobilisation till Tjeckoslovakien. Men efter det tvekade hon. Vad var hennes kall? Vad skulle hon göra med sitt liv? Hon kände sig ledd fram

JAG ÄR VÄ

till en utbildning vid en bibelskola i Tyskland. Där träffade hon också sin man, Rolf.

– Min man har haft en svår barndom, och innan han kom till bibelskolan var han svårt deprimerad. Genom hans liv har jag fått se hur det är möjligt för Gud att förvandla och hela människor.

Ständig smärta

De har fått kämpa mycket tillsammans. År 2005 fick Sofia Schulz ont i sin höft.

– Jag har alltid sportat måttligt, joggat, simmat eller cyklat, men min höft blev så sjuk att jag måste sluta med det. Till slut kunde jag inte gå.

Det var något som var ihopklämt inne i hennes höftled. År 2012 blev hon opererad i Schweiz, men höften blev inte bättre utan snarare sämre. Hon kunde inte sova, hon kunde inte stå, hon kunde inte gå. Hon klarade av att sitta bara några timmar i sträck på sitt jobb i universitetsadministrationen.

– I tre år gick jag aldrig till butiken, för det kunde ju vara kö och då måste jag stå. Min man skötte alla matinköp. När jag kom hem från jobbet orkade jag bara ligga. Jag var tvungen att äta opiatier för att

stå ut med smärtan, och jag hade ingen djupsömn.

Vad hände med dig då?

– Jag blev deprimerad. Jag var inte mig själv, jag var inte Sofia. Till på köpet hade vi en mobbningsituation på jobbet: hela vår avdelning blev mobbad av vår chef.

Då bestämde sig Sofias man Rolf för att boka in dem på ett veckoslut för människor som var intresserade av mission. De åkte, trots att hon kände sig helt ointresserad.

– Och när vi kom dit insåg vi att mission – det är ju *det* vi vill göra! Men de sa att man måste vara frisk för att gå ut i mission, och i pausen gick jag fram till en person och sa att jag inte alls är frisk, jag kan ju lika gärna packa väskan och åka hem. Men han sa: ”Inte nödvändigtvis. Vi har en missionär i Afrika som sitter i rullstol. Det finns länder i världen med bra läkarvård där det behövs missionärer, till exempel Taiwan och Japan.”

Hon var öppen om sin egen sjukdom och om att Rolf hade ett hjärtfel. Ändå verkade organisationen intresserad av att skicka iväg dem.

RDEFULL

»När jag var sjuk kunde jag inte prestera något alls.«

– Så vi började be. ”Herre om du faktiskt vill. Om du gör mig frisk är vi villiga att åka ut.”

Steg för steg blev smärtan mindre. Det var många andra som bad för dem. Småningom kunde hon sova igen. År 2017 åkte de till Japan för att kolla in om de skulle kunna tänka sig att jobba där.

– Då blev det helt klart att det var dit vi skulle. Rolf ska jobba med IT-frågor och praktiska reparationer och jag ska ansvara för utbildning i engelska, som är något jag gjort tidigare och som jag är utbildad för.

När hon fick höra att den vanligaste dödsorsaken bland barn och unga i Japan är självmord kände hon att det fanns en mening med att de skulle just dit.

– Rolf har haft självmordsförsök i sin familj, och jag kommer från Finland, där nästan var och en känner någon som begått självmord. Det temat gjorde

jag också mitt avslutningsarbete om i bibelskolan. Det ger oss motivation.

Hon tänker på att Gud skapat oss alla unika och värdefulla, precis som vi är. Hon har själv känt att Guds kraft ofta varit som mest verksam när hon varit som svagast.

– När jag var sjuk kunde jag inte prestera något alls. Min tro höll mig uppe. Jag fick se hela parallellsamhället i Tyskland, alla dem som inte går på jobb. Jag var bland dem och kände att jag är värdefull ändå. Det var Guds nåd att jag fick behålla den känslan även om jag under de åren inte presterade något alls.

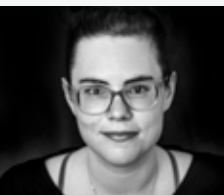
Nu har Sofia och Rolf Schulz precis landat i det kristna centerutanför Tokyo, där de ska jobba med att ordna kurser i engelska för japanska barn och vuxna.

– Det är en lägergård vid en strid flod, med skogsbeklädda berg, och vi ska bo i en liten by i närheten där det mest bor gamla människor, som bara talar japanska. Så nu lär vi oss japanska. Men jag älskar språk, så det här är det bästa jag vet!

Vill du följa med Sofias och Rolfs liv i Japan? Skriv e-post till mail@sofia-schulz.com och be att få parets rundbrev.

INKAST

NINA
ÖSTERHOLM

Kan inte själv

VIÅTTIOTALISTER lär vara kända för vår naiva tro på oss själva och våra förmågor. Vi är enhörningar som galopperar längs regnbågen, alla möjligheter ligger öppna för just oss. ”Because we’re worth it.” Det här beteendet blir inte bättre av att vara uppvuxen i Finland med en massa ”sisu” som grädde på moset. En riktig finländare klarar som bekant sig själv, hjälpbehov är ett tecken på svaghet.

Det som Gud glömde berätta var att när 1980-tal-senhörningarna får föl så gäller inte det ursprungliga upplägget på regnbågen längre. När halare, vantar, gröt och spyor gör entré får den självförverkligande individualisten galoppa ut till vänster och unika lösningar serieshoppas på Ikea. Ska du prompt förverkliga dig själv så får du åtminstone se till att du ligger i samma löneklass som förut, annars svälter fölen. Att klara sig själv och fortsätta vara oberoende av alla andra funkis inte heller. Tvärtom blir släkt och vänner avgörande för ett fungerande vardagspussel.

Det gör ganska ont att spola ner sina individualistiska ideal på toaletten. Samtidigt är antagligen bra för mig att repetera den gyllene regeln lite oftare och tvingas tänka på andra framom mig själv när jag vaknar på morgonen.

- Men jag har inget liv, klagar jag sorgset.
- Det har du visst, säger min vän trött. Du lever det, det är det där som är livet.

»*Problemet med oss finländare är att vi envisas med att klara allt själva.*«

JAG HÖRDE nyligen en universitetsprofessor avslöja meningen med livet. Tyvärr visade hans powerpoint också att vi finländare verkar ha förlorat meningen med livet. Vi toppar statistiken i många viktiga grenar (Pisa, pressfrihet, spädbarnsdödlighet m.fl.) men psykisk hälsa kan vi inte direkt skryta med. På något sätt har ett av världens mest framgångsrika länder fått en befolkning som mår ganska dåligt.

Professor Arto O. Salonens tes är lika revolutionerande som söndagsskolan, det är gemenskap med andra människor som är ”hemlighet”. Lycka är att vara behövd och att få göra något som har betydelse för andra. Problemet med oss finländare är bara att vi envisas med att klara allt själva. Nu har vi blivit så förhärdad självständiga att vi förlorat varandra – och möjligheten att vara till glädje för våra medmänniskor.

Jag behöver en ny hustavla:

Allt vad du vill att människor ska göra för dig, det ska du också göra för dem.

Och allt vad människorna gör för dig, det ska också du våga ta emot – tillit och beroende av andra är inte svaghet utan kärlek.

Kärlek är meningen med livet (också för enhörningar).

Nina Österholm jobbar med information i kyrkan i Helsingfors.

Åstrand tackade sin fostrarförsamling

Det krävs en hel församling för att fostra en präst. Med de orden avslutade stiftets nye biskop **Bo-Göran Åstrand** sin avskedspredikan i Jakobstads kyrka på söndagen.

– Jag är tacksam över allt vad ni lärt mig. För allt vad jag lärt mig om att vara präst har jag lärt mig av den här församlingen. Det kommer jag nu att ta med mig när jag och **Karin** flyttar till biskopsgården i Borgå, sade Åstrand.

Det var en välfylld kyrka som hörde sin kyrkoherde avskedspredika. Både Åstrand och många gudstjänstbesökare var märkbart rörda när han för sista gången välsignade församlingen i egenskap av kyrkoherde. Efter gudstjänsten hölls en fest för paret Åstrand i församlingshemmet.

JOHAN SANDBERG

Bo-Göran Åstrand avskedspredikade i söndags i Jakobstads kyrka. FOTO: NICKLAS STORBJÖRK

Kyrkhelgens deltagarantal tog arrangörerna på säng

Att skinkfrestelsen tog slut under lördagens lunch tyder på att årets Kyrkhelg i Karleby lockade flera människor än var arrangörerna räknat med.

– Kyrkhelgen lockade cirka 2 500 personer och det känns som om många var här längre på lördagen än vad de brukar, vi hade 250 flera lunchgäster i år än i fjol, säger kyrkoherde **Per Stenberg**.

Barnen hade samtidigt sin egen Kyrkhelg. Barnprogrammen lockade också fler deltagare än tidigare.

Temat för årets Kyrkhelg var *Tills Han kommer*. Under lördagskvällens kvällsmöte kunde budskapet kanske sammanfattas i huvudtalaren **Hans Weichbrodts** slutkläm där han refererade till en vän som på sin gravsten ville ha inskriptionen "han försökte i alla fall".

Kyrkhelgen fick också en hälsning från Indiens kristna av **Jacob Marineni** som berättade om sitt liv och arbete med en stor skola, barnhem och att borra brunnar. Trots svåra förföljelser av de kristna blomstrar arbetet.

Söndagens festhögmässa som samlade drygt 600 personer radieras på Radio Vega på söndag.

Kyrkhelgen ordnades nu för tolfte gången.

Lördagens kvällsmöte fyllde kyrkan. FOTO: TANJA JAKOBSÉN

Kyrkans konfirmandarbete får berömliga 9- i betyg. Trygghet och god sammanhållning är det konfirmander och hjälpledare värdesätter mest. För att göra innehållet relevant för de unga krävs ännu en del jobb.

TEXT: EMELIE WIKBLAD

Gemenskap ger skriban toppbetyg

De unga som deltagit i konfirmandarbetet år 2019 ger verksamheten skolvitsordet 9-. Resultatet grundar sig på den nationella självvärderingsblankett som konfirmander och hjälpledare fyller i. Nästan 15 000 unga svarade i år på enkäten.

Endast tio procent av konfirmanderna och fem procent av hjälpledarna ger konfirmandarbetet lägre än en åtta i betyg. Svaren visar att de allra flesta är nöjda med tryggheten, trivselen och den goda gemenskapen. Över 90 procent av de som svarat upplever att de fått vara sig själva i skriftskolan och att de hade roligt.

Det här tycker **Maria Björkgren-Vikström**, sakkunnig i konfirmandarbete vid kyrkostyrelsen, är glädjande.

– Eftersom församlingens konfirmandarbete når jättemånga ungdomar som inte tidigare har haft så mycket med kyrka och församling att göra så det är en stor sak att de under kon-

firmandtiden känner att de får vara sig själva och att de får ha det tryggt.

Den accepterande och trygga atmosfären är en förutsättning för att kunna börja fundera på frågor som vad det är att vara människa, att vara döpt och vad kristen tro handlar om.

Vad kan församlingarna göra för att ta vara på det här?

– Jag tror det är viktigt att fundera på hur de bemöter varje ung människa. Att man inser att det inte bara är en grupp konfirmander, utan försöker se varje konfirmand som en enskild människa – som också har mycket att ge, säger Björkgren-Vikström.

Hon talar om den ömsesidighet som konfirmandplanen betonar: konfirmanderna har valt att vara med, de är inte objekt för undervisningen.

Den nationella självutvärderingen är en del i förnyelsen av konfirmandarbetet. Av de som svarat hör ungefär 400 till en svenskspråkig församling. FOTO: ARKIV/SARA EKSTRAND

En tredjedel tror på Gud

Av de mer än 12 000 konfirmander som besvarat enkäten är 84 procent glada över sitt liv.

– Samtidigt är det också sexton procent som inte är det. Det tror jag gör att den diakonala aspekten av konfirmandtiden kommer att öka.

Samtidigt som ensamhet och olika former av psykisk ohälsa drabbar många unga kan konfirmandarbetet vara ett stöd för ungas psykiska välmående.

Skriftskolans ska inte bara bekräfta, utan också ge något nytt. Konfirmanderna ska få känna att den öppnar upp och fördjupar – oberoende av hurdan Gudsrelation de själva upplever att de har.

I enkäten höll kring 40 procent av konfirmanderna i någon grad med om påståendena att kristen tro har betydelse i deras liv, och att deras tro på Gud stärkts under konfirmandtiden. Tre av fyra tyckte att de lärde sig nya saker om kristendomen.

Även om konfirmandtiden upplevs som bra är siffrorna relativt låga när det kommer till frågor om personlig tro: bara 35 procent av konfirmanderna och hälften av hjälpledarna instämmer i påståendet "jag tror att Gud finns".

– Därtänker jag att den stora utmaning är hur vi innehållsmässigt och metodmässigt tar upp de här frågorna som handlar om kristen tro så att de ska beröra. Hur hittar vi anknytningspunkterna till ungdomars liv och vardag och visa att tron inte är bort från livet utan mitt i li-

Maria Björkgren-Vikström. FOTO: ARKIV/CHRISTA MICKELSSON

vet, säger Maria Björkgren-Vikström. Att hälften av konfirmanderna tyckte att skriban tog upp frågor som berörde dem betyder samtidigt att den andra hälften inte tyckte det. Här krävs av ledarna ett genuint intresse för ungas verklighet och vardag, och att de unga får chans att påverka hur man tar upp olika ämnen i undervisningen.

En meningsfull fortsättning

– Vi har pratat väldigt mycket om att det inte är en självklarhet att unga vill höra till kyrkan.

Därför överraskades Björkgren-Vikström lite av att nästan 60 procent av konfirmanderna och 80 procent av hjälpledarna svarade att de vill höra till kyrkan.

– De ger Gud en chans ändå. De vill behålla den här tillhörigheten.

För Finlands kyrka, vars konfirmandarbete når störst andel unga i Norden, blir den stora utmaningen tiden efter konfirmationen.

– Hur kan vi erbjuda en fortsättning som känns meningsfull?

Utvärderingen ger kanske en ledtråd. De största skillnaderna mellan konfirmanderna och hjälpledarna handlar inte om tro, utan om hur de ser på kyrkans betydelse och om önskan att hitta sin plats i församlingen.

– Då märker man att de här unga ledarna har hittat en uppgift, medan det för konfirmanderna ännu är öppet.

LEDARE

NICKLAS
STORBJÖRK

Poststorm

DET BLÅSTER JÄLT kring Posten häromveckan när det framkom att man hade för avsikt att flytta över en del av personalen till förmånliga löneavtal. I praktiken hade det här inneburit att 700 anställda på verkstadsgolvet riskerat få sin lön sänkt med upp till en tredjedel. En tre dagar lång strejk aviserades, men den blåstes av efter att vd:n Heikki Malinens ersättningar började diskuteras i medierna. Inklusive bonusersättningar låg hans månadslön på cirka 80 000 euro, medan en vanlig postanställd inte tjänar mycket mer än 2 000 euro. I det skedet blåste det redan full storm och snart sagt varje finländare från statsminister Antti Rinne till bensinmackarnas gubbdagisar hade åsikter i frågan.

Och visst. Lönen är hög, men här finns större frågor än enbart Heikki Malinens lön som borde lyftas på bordet.

SER MAN HELT krasst på det kan man till och med säga att Malinen bara har gjort det som ägaren, i detta fall staten, förväntade sig av honom. I ett dokument daterat i maj 2016 gav dåvarande statsminister och ägarstyrningsminister Juha Sipilä på 31 sidor riktlinjer om statens ägarpolitik. I dokumentet nämns att ett alternativ för Posten är en börsnotering, och enligt Helsingin Sanomat gav Sipilä uttryckligen Malinen i uppdrag att få Posten i "börsnoteringsskick". I uppdraget ingick som en del att se över ledningsgruppens lönesystem och göra det mer resultat- och bonusbaserat. Huruvida de bonusar han och de andra i ledningen inkasserat är rimliga kan egentligen bara Postens styrelse uttala sig om. I princip kunde man säga att Malinen nu får spott och spe för att han jobbat enligt de direktiv han fått.

»Här finns större frågor att diskutera än Malinens lön.«

URETT KP-PERSPEKTIV är den här diskussionen intressant, eftersom distributionen står för hela hälften av totalkostnaderna i produktionen av den tidning du nu håller i handen. De senaste åren har distributionskostnaderna stigit oroväckande snabbt, och det här är också orsaken till att KP numera utkommer endast varannan vecka. De höjda distributionskostnaderna är i sin tur en direkt följd av att det skickas allt färre brev och traditionell papperspost. Faktum är posten aldrig stått inför en så stor omställning som nu.

Trots minskad omsättning har Posten de senaste åren stadigt levererat vinst och avkastning till staten. För KP:s del har distributionskostnaden på bara några år blivit nästan dubbelt dyrare. Ur vårt perspektiv kunde man därför önska att staten som ägare i rådande läge skulle ge avkall på sitt avkastningskrav i stället för att arbeta för en börsnotering. Det skulle också gynna alla medborgare som fortfarande behöver fungerande posttjänster.

Nicklas Storbjörk är redaktör på Kyrkpressen.

Hon har varit militär, han kommer från fredens öar. Han är kontraktsprost, hon kallar sig kontaktsprost. Han bor i prästgården i Lemland, hon bor i prästgården i Saltvik. I februari ska de två kyrkoherdarna gifta sig.

TEXT: **SOFIA TORVALDS** FOTO: **NICKLAS STORBJÖRK**

Carolina Lindström och Benny Andersson träffades för första gången när de åländska prästerna samlades för att välja prästassessor år 2016. Då var Carolina fortfarande församlingspastor i Saltvik, i april 2017 blev hon tf kyrkoherde.

– Jag hade aldrig träffat Benny tidigare. Jag minns bara känslan av att vara lägst i rang bland alla som satt på det mötet, jag var livrädd. Där satt kontraktsprosten, där satt Benny, kontraktsprostens sekreterare! Det var så höga män att jag bävade! Benny hade en tendens att ha brillorna nere på näsan, och så såg man när han fokuserade. Jag tyckte han var en fin sak att titta på, men det var förbjudet att titta på honom för han var så hög i status. Men jag var lite förtjust.

– Jag märkte nog inget av det på det mötet. Då var det ett år sedan min skilsmässa och jag var dubbelkyrkoherde och hade mycket jobb. Men blickarna fanns ju, säger Benny.

Carolina minns kyrkoherdekonferensen hösten 2017. Då satt hon bredvid Benny.

– Jag minns att han hade en orange slips. Den klädde honom väldigt bra.

Benny påpekar att slipsen snarare drog åt gult.

– Jag är sådan att jag gärna vill att folk skrattar åt vad jag gör och säger, säger hon. – Speciellt när jag är förtjust i någon: ju mer de skrattar desto mer tänker jag att jag vinner någonting, jag måste få honom att skratta lite mer, för då är det ännu bättre. Så jag försökte vara rolig.

En gång i månaden träffades de tillsammans med andra kyrkoherdar, men mest satt de ju och pratade om olika bekymmer och utmaningar.

– Det var inte som att jag kunde sitta och fråga: Vad är din favoritfärg? säger hon.

Så när det kom till kritan var det Benny som fick ta initiativet till något mer. Hon visste ju inte heller om han var ledig – kanske det fanns någon han träffade?

– Jag konstaterade att det här är alldeles för stort för mig, jag ids inte. Jag är nöjd med att jag tittar på honom och njuter av att få se på honom, och om jag ser någon annan gå vid hans sida kommer jag att vara väldigt svartsjuk och sur, men jag får acceptera det och gå vidare, och mitt liv får viga till Saltvik, säger hon.

– Jag fick ju vissa insikter i Carolinas liv under kyrkoherdekonferensen, minns Benny.

Två prästgård

Då satt de och pratade till fyra-fem på natten. Sommaren 2017 bjöd Benny Carolina till sitt femtioårskalas, men då hade hon redan bokat en resa till Dragsvik, och alla biljetter var köpta.

När slog du sedan till, Benny?

– Nyårsafton, säger han.

Han hade fått en nyårssupé i present, och han bjöd Carolina på den.

– Jag var så stressad att jag drack väldigt mycket, medan han stirrade mig djupt i ögonen och försökte kommunicera. Jag var alltför upptagen av att tömma glasen, säger hon. – Men senare på kvällen fanns det inget mer att dricka och vi började stirra djupt i ögonen på varandra. Sedan började vi hålla varandras händer och prata ännu djupare tankar.

»Jag konstaterade att det här är alldeles för stort för mig.«

Det blev nytt år, och under raketregnet (hon vänder sig till honom) sa du att du älskar mig. Så jag har ju på något vis bara följt efter och sagt: Vad bra! Vad kul!

– Det var liksom: det får bära eller brista. För jag visste ju inte, säger han. – Men genom att det blev besvarat ...

Idag är de förlovade och bröllopsklänningen väntar på övre våningen i Lemlands prästgård (Bennys prästgård). Den 22 februari 2020 klockan två kommer biskop emeritus Björn Vikström att viga dem till man och hustru.

– Vi är två, och han har två kyrkor och vi har två församlingar och två prästgårdar.

Har folk kommenterat ert förhållande?

– Jag har fått blommor, Benny har fått kort.

Carolina Lindström är tf kyrkoherde i Saltviks församling.

Benny Andersson är kyrkoherde i Lemland-Lumparlands församling, dessutom är han numera kontraktsprost.

Benny har två barn: Elliot, 11 år, och Fina, 8 år.

Kuriosa: Innan de blev ett par blev båda på sitt håll kontaktade av teamet för teve-programmet Tro, hopp och kärlek, med Mark Levengood som programvärd. Båda tackade nej till att hitta kärleken på teve. – Det blev bättre så här.

gå till och var jag hittar grejer.

Carolina säger att hon jobbat med att ha ordning och reda både i armén och när hon jobbat som städerska.

– Det tänkte jag när jag träffade henne: hon har varit militär så jag kommer att få uppleva ordning och reda när jag kommer hem. Vilken besvikelse! säger han och gapskrattar.

Carolina gör en gest med armen, en gest som omfattar den vackra inredningen i Lemlands prästgård.

– Allt det här – kristallkronor och fluffiga gardiner och tavlor – det är han. Det är han som fixar och byter sånt. Jag tycker att gardiner är onödiga. Varför ska jag ha gardiner? De tjänar inget annat syfte än att de syns. De kostar bara pengar. Så han har fört gardiner in mitt hus!

Han har fört gardiner in i ditt liv.

– Till och med det! säger Benny.

– Det var en massa saker som hände när han kom in i mitt liv. Stolen skulle vara där och gardinerna skulle vara där och den stilen, och vi skulle putsa kristallkronan tillsammans, säger hon.

Var det inte skönt att någon kom och gjorde det vackert?

– Jag kände mig lite misslyckad. Han kom likasom in som Mary Poppins med sitt lilla paraply och sjöng och städade. Men det är ju också en sorts jämställdhet, säger hon.

De gillar att diskutera, argumentera och smågräla.

– I många fall när vi sitter och diskuterar kyrkoherdegrejer och reglementen, då blir det riktigt nördigt, äckligt snack. Ingen annan skulle orka lyssna på det, säger hon.

Efter bröllopet fortsätter de som nu: två kyrkoherdar i två prästgårdar. De tycker båda att det är viktigt att herden bor i sin församling.

Benny är purålänning, i hans ådror flyter enbart åländskt blod. Efter några år på Åland börjar också Carolina känna sig hemma där, även om hon fortfarande kan få en känsla av att titta på den andra kulturen som genom ett fönster, utan att vara riktigt delaktig.

– Jag kan ju aldrig blir purålänning, men Åland blir mer hem för mig. Jag känner att Åland kommer att vara min fasta punkt, och jag kommer alltid att återvända hit.

ar, en kärlek

Folk har varit jättegglada. Jag har bara fått positiv feedback. Och människor säger till mig: Han är så snäll! Han är så bra! Och när jag säger att jag är ihop med Benny nu, så utbrister de: Du stannar kvar! Han är den som håller mig på Åland, säger hon.

De bor tillsammans varannan vecka. Carolina har mycket jobb i Saltvik, och är klockan åtta på kvällen när hon är klar sover hon i sin egen prästgård i Saltvik, tillsammans med sina husdjur: tre marsvin och två katter. Benny har sina barn, Elliot och Fina, hos sig varannan vecka.

Finns det något som gör att ni börjar gnata på varandra?

– Det finns en sak, säger Benny.

»Jag är pedant. Men vi har ju två ställen!«

– Aj en sak! utbrister Carolina.

– Det har att göra med att jag är ålänning. Jag tycker hon pratar finska för lätt. Vi måste hålla fast vid vårt språk.

– Där finns en kultur- och tankeskillnad. Det finns en finsk sida hos mig som känns naturlig men som för Benny är främmande, säger Carolina, som är uppvuxen i Pargas och fick en intensivkurs i finska under sin tid i armén.

– Ja, fortsätter hon, och sen är det ju städningen ...

– Jag är pedant. Men därför har vi ju två ställen, skrattar han. Jag vill ha ordning och reda, och det är väl därför som församlingen fungerar, för att jag styr den med samma hand. Jag vill veta vilken mapp jag ska

För tretton år sedan fick Pontus J Back ett tilltal från Herren som han lever med än idag; att gå ut och berätta för alla om Jesus och om sitt liv. Han vill varna unga för faror och hjälp dem som har likadana problem som han själv hade.

TEXT OCH FOTO: **JOHAN SANDBERG**

Omformad av Gud under tretton år

Han levde ett liv i alkohol- och drogmissbruk. Men det livet tog slut för tretton år sedan då han låg för döden. Pontus J Back fick en andra chans.

– Sen den kvällen Jesus kom till mig visste jag vad jag ska göra resten av mitt liv: vittna om honom. Det har jag gjort sedan dess, säger han.

I fjol var Pontus på resa tillsammans med sin son Sebastian under 251 dagar.

– Huvudsakligen är vi ute bland missbrukare, ungdomar, motorcyklister och bilfolk på racingtävlingar. Att Sebastian följer med är också ett vittnesbörd. Så länge jag var ett vrak hade han en pappa som aldrig var hemma. Nu har Gud återupprättat vårt förhållande och Sebastian är min bästa kompis. Allt det gamla går att använda till ett budskap om att det finns hopp.

I oktober ska de åka på nästa resa, till USA.

– Jag har ett fungerande kontaktnät där. Därför åker vi dit två gånger i året.

I ett garage i Kevlax håller de på att restau-

»Fast man är kristen behöver man inte bli religiös.«

– Det tycks finnas en trend bland barn och unga idag att det är okej att dricka och använda svaga droger. När jag var ung drack vi i hemlighet och knark fanns inte på kartan. Men ändå kom det senare in i mitt liv.

På resorna samarbetar de med lokala församlingar som ordnar med uppträdanden på gator och torg och ibland på någon krog.

– Musiken är en viktig del och Gud gav mig musikens gåva redan som barn. Förr använde jag den för världslik musik men nu sjunger jag om honom. Fast ibland kan jag varva med någon Creedence-låt.

En av dem som hälsade på Pontus när han låg för döden på sjukhuset var kusinen och dansbandssångerskan Ann-Katrine Burman. Tillsammans ska de ge två konserter till förmån för missionen, i Frans Henrikssonsalen i Närpes den 20 september och dagen efter i Kvevlax kyrka.

– Hon vet hur illa ställt det var med mig.

Radikal nyomvänd

För Pontus är det viktigt att varje människa som kommer till tro får kunskap om vem Jesus är.

– Jag säger åt alla att de ska gå hem och läsa Johannesevangeliet med viljan att lära känna Jesus. Vad gör Jesus och vad säger han? Jo, att han är densamme än idag.

Som nyomvänd var han radikal. Jätteradikal, säger Pontus själv.

– Jag trodde jag hade allt på det klara. Jag var inne i trosrörelsen och såg ner på lutheranerna. Gud tuktade mig och fick mig utslängd ur Kyrkpressens blogg och jag var arg mest hela tiden. Men så började jag ifrågasätta om det verkligen ska vara så. Gud visade mig människorna jag sårat. Det gjorde ont när jag insåg vilken skada jag gjort dem. Då var det bara att be om förlåtelse. Nu är jag vän med min värste fiende från den tiden.

Under den radikala tiden var han också på möten i USA där folk låg och skadade på golvet.

– Jag skakade aldrig och blev arg på Gud för jag trodde det var något fel på mig. Men det är en lära som bygger på känslor. Det är livsfarligt. Det finns miljöer där vi påverkar varandra, man imiterar kanske andra för passa in i gänget. Äkta är äkta och manipulation är manipulation.

Vändpunkten till att vara försiktigt med nyandligheten och nykarismatiken kom genom en dröm.

– Jag drömde att jag låg på golvet och skakade då Jesus kom gående. Men han gick förbi mig trots att jag ropade åt honom att jag nu gör som alla andra. När Jesus äntligen vände sig om sade han: hur ska jag kunna använda dig när du bara ligger där och skakar.

Pontus har ändå erfaren att Gud gjort under. Han har sett döva få sin hörsel och blinda få sin syn. Efter omvändelsen satt han i rullstol då nervbanorna i benen dött till en följd av missbruket.

– Då var mitt största problem om Jesus verkligen förlåtit alla mina synder. Då kom jag ihåg hur man i Bibeln firade en lam man genom taket på huset där Jesus var. Jesus sade inte åt honom att du är helad, utan att dina synder är förlåtna, ta din säng och gå. Då var det som om någon sagt åt mig att stiga upp och stå. Jag tänkte att hur ska jag kunna göra det då jag är förlamad från ryggen nedåt. Men jag gjorde det i alla fall. Det funkade, men jag föll ju till en början. Sen började jag träna benen.

Finns inget måste i tron

Han får ofta frågor av människor som inte talar i tungor om de ändå är kristna.

– Då frågar jag om du tror på Jesus? Då är du kristen. Att ha tungotalets gåva är ett tecken på att man har den helige Ande. Men har man inte gåvan är det inget tecken på att man saknar Anden. Alla som tror på Jesus är min broder eller syster.

– Tron handlar heller inte om vad man måste eller måste låta bli att göra. Vi måste inget. Innan jag slutade röka för fem år sedan ansåg många det vara omöjligt att jag är kristen då jag rökte. Fast man är kristen behöver man inte bli religiös.

Numera är Pontus medlem i Vasa svenska församling. Han är också pastor i en konfessionslös församling i Fort Pierce i Florida, dit han återvänt regelbundet.

– Min hemförsamling är Guds församling, den finns i hela världen. Gud formar mig fortfarande. Vi människor blir aldrig perfekta. Det är ju en lättnad för tank om vi hade det kravet på oss. Vi ska vara oss själva.

rera en gammal Saab 95, årsmodell 1977. Med den, eller med en nyss inköpt gammal likbil, planerar de åka till Tyskland, Polen och Litauen nästa vår.

– Har man en annorlunda bil så kommer någon och talar med en oavsett var man stannar. Och då kommer man förr eller senare in på evangeliet.

Genom att fixa upp och sälja gamla bilar samlar de in pengar för missionen. De har rustat upp ett trettiotal bilar de senaste fyra åren. Målet är att sälja en bil per månad.

Den första tiden som kristen riktade Pontus evangelisationen till motorcyklisterna. Men när han blev inbjuden till en bilträff i en församling i Västerås 2014 föddes en längtan att nå ut till bilfolket. Han sålde sin Harley Davidson och köpte en Buick.

– Jag är ingen lärare utan en evangelist. Jag berättar om varför vi behöver Jesus i våra liv och visar samtidigt att Jesus kan befria dem som lever i missbruk som jag gjorde förr. Jag har sett många exempel på att Jesus drar upp dem som tar tag i honom.

Han ser att droganvändningen ökat.

Den här Saaben från 1977 kanske får ta Pontus J Back till Europa nästa vår.

JUANITA FAGERHOLM-URCH

Befrielsen i tacksamheten

DET ÄR VID GRÄNSEN vi möter honom. Det är som om Jesus alltid är beredd att överskrida av människor uppsatta barrikader som säger: hit men inte längre! Är det en av orsakerna till att spetälska blir hela igen i hans närhet? Att himlen rör vid jorden där han möter människor i nöd?

Så länge de bar på samma sjukdomsstämpel höll de ihop. Det fanns en gemenskap i utsattheten. De var som flyktingarna på Medelhavet som måste samsas om utrymmet i samma lilla båt. Men när de tio efter mötet med Jesus känner hur deras kroppar får tillbaka sin kraft och lyster då är det bara en av dem som vänder om. Han kan inte få ett friskhetsintyg av prästerna. De är präster som inte vill ha något med en samarier att skaffa. Han vänder tillbaka till den som har visat barmhärtighet. Han kan bara göra en sak – tacka. Och han gör det med hela kroppen.

»Att tacka så att det känns i kroppen är tacksamhet som nått en djupare dimension.«

JAG KÄNNER IGEN MIG i de där nio som inte återvänder för att tacka. Det är relativt lätt att tacka för maten. Tacka för sällskapet. Men att tacka så att det känns i kroppen är tacksamhet som nått en djupare dimension.

Man stiger upp, trampar på gasen för att hinna i tid. Tänker på jobbet som ska klaras av ännu en dag. Nu efter ett aktivt arbetsliv förstår jag lite bättre vad livsglädje handlar om. Det handlar väldigt långt om att ge tacksamheten en stor plats i sitt liv. Jag vet att varma och goda tankar ger oss livstro. Öppnar rum. Raserar murar.

Det förefaller vara samarier som ofta lär oss barmhärtighet, öppenhet och mod.

Själv har jag fått hjälp att odla tacksamhet genom att sätta mig i mitt växthus. Där får jag tacka Gud och livet och känna att jag också som äldre kan växa en aning.

Juanita Fagerholm-Urch är en pensionerad prost på Vårdö, Åland, och njuter av årstidernas växlingar, gärna i sällskap av sina stavar. **I dag** tänker hon på människor som tycker att de inte har något att tacka för. **Hennes tips:** skapa ett avskilt rum där du börjar din dag med meditation och bön.

SÖNDAG 22.9.2019, Femtonde söndagen efter pingst

Söndagen ger kyrkoåret puls. Varje söndag har ett namn och ett tema som återkommer i bibeltexterna. Den här sidan berättar vad de närmsta två söndagarna handlar om i våra kyrkor.

Den här söndagen

har temat **Tacksamhet**. Jesus gjorde gott mot dem som andra hade övergett, utan att göra åtskillnad på människor. Ändå var det inte alla som visade tacksamhet; andra stördes av att Jesus inte handlade så som de skulle ha önskat.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN

Jes. 38:17–20

ANDRA LÄSNINGEN

Ef. 5:15–20

EVANGELIUM

Luk. 17:11–19

Jesus frågade: "Blev inte alla tio rena? Var är de nio andra? Är det bara den här främlingen som har vänt tillbaka för att ge Gud ära?"

Läs mera i
Luk. 17:11–19.

Psalmförslag

803, 805, 876, 313.

Psalmerna är valda av
Dag-Ulrik Almqvist.

"Herre, tack för den här dagen. Hjälp mig att se allt det goda som omger mig – och tacka."

Bönen är skriven av Juanita Fagerholm-Urch. Följ Kyrkpressens bönetwitter på sökordet #bönetwitter

SÖNDAG 29.9.2019, Mikaelidagen

Söndagen nästa vecka

har sedan 400-talet varit tillägnad ärkeängeln Mikael. Idag tillhör den alla änglar, och är en dag då vi funderar på Guds sändebuds betydelse och uppdrag. Som Guds budbärare ger änglarna beskydd och ledning.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN

1 Mos. 28:10–17

ANDRA LÄSNINGEN

Upp. 12:7–12

EVANGELIUM

Matt. 18:1–6 (7–9) 10

"Se till att ni inte föraktar någon enda av dessa små. Jag säger er att deras änglar i himlen alltid ser min himmelske faders ansikte."

Läs mera i
Matt. 18:1–6 (7–9) 10.

Psalmförslag

177: 1–2, 124, 125,
177:3–5.

Psalmerna är valda av
Dag-Ulrik Almqvist.

Skicka era kyrkliga annonser till: annons@kyrkpressen.fi

Saknar du någon församling? Du hittar de övriga på kyrkpressen.fi

Änglarnas dag

Den 29 september firas Mikaelidagen. Förutom änglarna är också barnen i fokus. I många kyrkor firas gudstjänster som passar både stora och små.

”I sin allra enklaste form är en ängel en budbärare. Det är någon annan än ängeln som är källa till budskapet.”

Stefan Forsén berättar om änglar på sidan 14.

DOMPROSTERIET

AGRICOLA

Högmässor med kyrkkaffe

sö 22.9 kl. 10: i Liljendal kyrka, MS, JE

sö 22.9 kl. 13: Ungdomsmässa för alla

åldrar i Pernå kyrka, MS, JE, DK, AMK

sö 29.9 kl. 10: i Lappträsk kyrka, KafH,

Paula Jokinen

sö 29.9 kl. 12: Höutandagsgudstjänst i

Wärkulla, Andersby, MS, JE

sö 29.9 kl. 13: i Lovisa kyrka, KafH,

Paula Jokinen

sö 29.9 kl. 16: i Strömfors kyrka, MS, JE

sö 6.10 kl. 10: i Liljendal kyrka, KafH,

VT, JE

sö 6.10 kl. 13: i Musikmässa med födel-

sedagsfest för de som fyller eller fyllt

80, 85 och 90 under 2019, Pernå kyrka.

SL, RL, JE, VT, CWR

sö 6.10 kl. 18: i Bygårdens, Sarvsalö,

KafH, CWR

För barn och familj

måndagar kl. 9.30: Krubban i Lovisa

församlingshem, Lilla salen

torsdagar kl. 9.30: Krubban i Liljendal

prästgård

torsdagar kl. 13.15–16: Klubbis för åk

5–6 i Tikva, Lovisa

fredagar kl. 9: Krubban tillsammans

med Treffis i Forsby

fredagar kl. 9.30: Krubban i Annagården

må 23.9 kl. 9.30: Krubban i Pernå

prästgård

må 30.9 kl. 9.30: Krubban i Isnäs, Sol-

backa

lö 5.10 kl. 9.30: Knatteklubben i Liljen-

dal prästgård

För ungdomar

måndagar kl. 18–20.30: Ungdomskväll i

Liljendal prästgård

torsdagar kl. 18–20.30: Ungdomskväll i

Tikva, Lovisa

fredagar kl. 18–21: Ungdomskväll i

Pernå prästgård

För vuxna

tisdagar kl. 11–13: En euros café i Lovisa

församlingshem, stora salen

torsdagar kl. 8.30: Morgonkaffe i Hol-

ken, Alexandersgatan 11

to 26.9 kl. 18.30: Vuxenskiftskola i Lo-

visa församlingshem

fr 27.9 kl. 10: Café Mikaelstugan,

Forsby

må 30.9 kl. 13: Klubin goes senior i

Pernå prästgård

on 2.10 kl. 18: Bibeln ord för ord i Lovisa

församlingshem

to 3.10 kl. 10: Café Annagården, An-

dersby

to 3.10 kl. 14: Missionskretsen i Lapp-

träsk församlingshem

lö 5.10 kl. 14: Lokala förmågor goes

mission, Liljendalgården

Musik

onsdagar kl. 14.15 och 15.15:

Barnklangen övar i Lappträsk försam-

lingshem

torsdagar kl. 14.30–15: Sångstund i Li-

gan, öppen för alla i åk 0–6

torsdagar kl. 18: Agricolakören övar i

Annagården, Kyrkvägen 14, Andersby

På kommande: to 24.10 kl. 18 Mamma-

middag i Lovisa församlingshem. Små-

barnsmammor, kom till dukat bord. Vi

äter middag och umgås, 10€. Anmäl-

ning www.agricolalovisa.fi

BORGÅ

SÖ 22.9 kl. 12.15: Högmässa i Domkyr-

kan, Smeds, Eisentraut–Söderström,

Söderström, Marianne Kulpas guds-

tjänstgrupp

MÅ 23.9 kl. 8.30: Stolfysio, Gröt och

prat Vårberga församlingscentrum,

Sampov. 1.

kl. 14.15: Andakt i Mikaelskapellet,

Fagersta, Lindholm–Nenonen, Kerstin

Busk–Åberg

TI 24.9 kl. 10–13.30: Café Ankaret öp-

pet ti, on, to, Runebergsg. 24

kl. 12: Andakt med lunch OBS! platsen i

Finska församlingshemmet, Lundag. 5

kl. 13: Väntjäntvännerna samlas i mu-

sikrummet

ON 25.9 kl. 17: Missions- och bibelkväll

i Café Ankaret, Smeds

TO 26.9 kl. 14: Kråkökretsen samlas i

Sjötorp, Lindström

kl. 17.30: Familjeluckan i Domprost-

gården. Vi pysslar, håller kort andakt

o. sångstund tillsammans. Vi bjuder på

kvällste med tilltugg. Ingen anmälan.

FR 27.9 kl. 19: Andakt med ljusständ-

ning. Eisentraut–Söderström, Camilla

Wiksten–Rönbacka, sopran, Elina

Mieskolainen violin, Helenelund, piano

och orgel. Andakten bandas och sänds i

Yle Fem på Alla helgons dag kl. 12.

SÖ 29.9 OBS! tiden kl. 10.00: Fest-

mässa i Domkyrkan. Bo–Göran Åstrand

vigs till biskop i Borgå stift. Ärkebiskop

Tapio Luoma, Lindgård, Tollander, Bor-

gå kammarkör, gruppen UV–Sound,

ensemblen Cornicines Borgoenses m fl.

Färdtjänst. Pga direktsänd televisering

ombeds alla infinna sig senast kl. 9.50.

Efteråt kyrkkaffe i Finska församlings-

hemmet, Lundag. 5.

KL. 16: Sunday School i församlings-

hemmet

MÅ 30.9 kl. 8.30: Stolfysio, Gröt och

prat, Sampov. 1, Vårberga.

KL. 13: Sjömansmissionskretsen samlas

i Café Ankaret, Göta Ekberg

TI 1.10 kl. 12: Andakt med lunch OBS!

BORGÅ

Biskopsvigning

Söndag 29.9 kl. 10: Festmässa i Domkyrkan. Bo–Göran Åstrand vigs till biskop i Borgå stift. Ärkebiskop Tapio Luoma, Lindgård, Tollander, Borgå kammarkör, gruppen UV–Sound, ensemblen Cornicines Borgoenses.

Direktsändning i Yle Fem.

AGRICOLA

Lokala förmågor goes mission

Lördag 5.10 i Liljendalgården: Vålgörehetskonsert till förmån för Finska missionsällskapets byaprojekt i Nepal. Lokala förmågor från Östnyland medverkar.

platsen, Finska församlingshemmet, Lundag. 5
kl. 13.30: Männens samtal i musikrummet, Lindgård
ON 2.10 kl. 13: Mässa i Taizéstil, kappellet på Lundag. 5, IV vån. Lindgård, Söderström
kl. 13: Mariakretsen i musikrummet, ledare Inge Blom
TO 3.10 kl. 13: Missionskretsen samlas i musikrummet, Kerstin Vikström
KL. 18: Bibeljakten i Café Ankaret, inledare Erik Vikström, värdpar Marina Henning och Johnny Holmberg.

SIBBO

Mer information: på Sibbo svenska församlings hemsida www.sibbosvenska-forsamling.fi
Fr 20.9 kl. 20: Meditativ kvällsmässa i Sibbo kyrka. Katja Korpi, Milja Westerlund, Lauri Palin. Temadagarna Värme.
Lö 21.9 kl. 9.15: Pilgrimsvandring från Gamla kyrkan till Söderkulla kyrka. Transport från Söderkulla kyrka till Gamla kyrkan kl. 9. Paus med litet mellanmål i Nilsas. Soppservering i Söderkulla kyrka. Anmäl dig gärna till Mikael tfn 0400-496976. Temadagarna Värme.
Lö 21.9 kl. 18: Församlingsskväll med havstema i Kyrkoby församlingshem. Benjamin Salminen berättar om dykning i tropiska vatten och om koraller. Musik med violinduo Mene (Lotta Ahlbeck, Helena Dumell) och församlingens medarbetare. Havsinspirerad kvällsbit. Temadagarna Värme.
Sö 22.9 kl. 12: Mässa i Sibbo kyrka med kyrkoherde Helene Liljeströms avskedspredikan. Camilla Ekholm, Korpi, Sinikka Stöckell, Palin. Kyrkokören och församlingens medarbetare medverkar. Efter mässan kyrkkaffe i Församlingshemmet. Temadagarna Värme.
Må 23.9 kl. 15: Diakonisyföreningen hos Barbro Hindsberg. Sara George.
Ti 24.9 kl. 9: Stoltjuppa i församlingshemmet. Kom och rör på dig på ett enkelt sätt! Sara George.
On 25.9 kl. 12: Sjeuroslunch. Lunch för daglediga i Kyrkoby församlingshem. Korpi, Palin.
Lö 28.9 kl. 18: Kyrkans ungdoms lördagssamling på prästgården. Patrik Frisk.
Sö 29.9 kl. 18 (Obs tid och plats!): Kvällsmässa i Sibbo Kyrka. Korpi, Palin.
Må 30.9 kl. 18: Aulacafé med Virkborj i Söderkulla kyrka.
To 3.10 kl. 14: Veckomässa i Servicehuset Linda. Korpi.
To 3.10 kl. 17: Familjen i Söderkulla kyrka. Soppa, lek, pyssel, samvaro och andakt för hela familjen. Isabella Munck.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES

Johanneskyrkan, Högbergsgatan 12
www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
GUDESTJÄNSTER
Högmässa: söndagar kl. 12 i Johanneskyrkan.

Högmässa: söndagar kl. 10 i S:t Jacobs kyrka.
Veckomässa: onsdagar kl. 18 i Gamla kyrkan.
Mässa: söndag 22.9 kl. 15 i Folkhälsanhuset.
För mer information om gudstjänsterna: besök www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes.

BARNFAMILJER

Musiklek: för barn i åldrarna 0–5 år. Musikleken ordnas flera gånger i veckan, i Hörnan, i S:t Jacob och Bokvillan. Mer info om de olika grupperna finns på vår hemsida.
Babyrytmik: tisdagar kl. 10–12 i Hörnan. Sångstund för de äldre barnen (8–12 mån) kl. 10 och för de yngre barnen (2–8 mån) kl. 11. Lek, servering och gemenskap.
Kantele: måndagar kl. 17–17.45 i Hörnan för 5–7-åringar. Frågor och anmälan riktas till Laura Rahnasto (040 519 0291).
Klubbis: tisdagar–torsdagar kl. 9–11.45 i S:t Jacobs kyrka. Klubbis är en förmiddagsklubb för 2–5-åringar. Vi leker ute och inne, pysslar och håller andakt. Eget mellanmål med. Anmälan till Helena Hollméus.
Vid frågor om barnverksamheten: kontakta Helena Hollméus, helena.hollmerus@evl.fi eller 050 401 0390.
MUSIK
Lunchmusik: tisdagar kl. 12 i Gamla kyrkan. 24.9 med Dag–Ulrik Almqvist och 1.10 med Tuuli Lempa.
EVENEMANG

Var är du? projektvecka: under vecka 40 ordnas program som på nåt sätt berör ensamhet. Var är du?–veckan handlar både om att hitta olika sätt att identifiera och avhjälpa ensamhet och att erbjuda möjligheter och program för dem som inte så ofta hittar sig själva i kyrkan eller församlingens verksamhet. Programmet bjuder både på kultur i olika former och regelrätta soppkök med möjligheter till samvaro och en traditionell trädgårdsfest. Det hela är ett projekt tillsammans med Yrkeshögskolan Novia. Studenter från Novia kommer under veckan att intervjua människor om ensamhet. Vill du ställa upp på en intervju? Efter högmässan 29.9 öppnas en liten utställning i Johanneskyrkans krypta med foton på temat ”Var är du?”
Litterär kväll: måndag 30.9 kl. 18.30 i Högbergssalen (Högbergsgatan 10E) har du möjlighet att delta i en litterär höstkväll med rubriken ”Ensam i kyrkan”. Mia Björnberg har inbjudit akademiledamoten Tua Forsström och författaren Susanne Ringell till ett samtal.
Drop-in-café: i Johanneskyrkans krypta, tisdag 1.10 kl. 12–13.30.
Var är du?–konsert: i Johannes kyrkan 1.10 kl. 19–21. Vi bjuder på en mångfaldskonsert konsert med en fantastisk buktett artister: Paleface, Muntra Musikanter, Johanna Almark–Mannila och Maja Mannila, Albert Sahlström och Daniel Schultz, Teresa Wikström, Spruce Trio, Helsingfors musikklasser 3–6 i Åshöjdens grundskola, Jonne Sandström, Henrik Huldén, Charlotta Kerbs och

några till. Den frivilliga kollekten går till Johannes diakoniförening
Soppkök: kl. 11–13.30 tisdag 1.10 utanför Johanneskyrkan och onsdag 2.10 utanför Arcada.
Trädgårdsfest: torsdag 3.10 kl. 16–18 utanför S:t Jacobs kyrka. Soppa, väfflor och program utlovas.
UNGDOMAR
Öppet hus: måndagar kl. 15–20 i Tian.
KÖRER
S:t Jacobs barnkör: övar tisdagar kl. 15–16 i S:t Jacobs kyrka. Henricson.
Roströsten: övar torsdagar kl. 18.30–20.30 i Högbergssalen. Henricson.
Tomas vokalessemble: övar torsdagar kl. 19–20.45 i Hörnan. Almqvist.
S:t Jacobskören: övar tisdagar kl. 18.30–20.30 i Hörnan. Henricson.
Passionärerna: övar torsdagar kl. 10.30–12 i Folkhälsanhuset. Hätönen.
KOM MED OCH DISKUTERA
Samtalsgrupp: måndag 9.9 kl. 13 i Majblomman. Stefan Djupsjöbacka.
Träffpunkt: tisdag 24.9 kl. 13–14.30 i Högbergssalen. Besök av Marianne Tast som berättar om sina upplevelser av att arbeta som volontär i Afrika. Ollberg.
Diakoniträff: torsdag 26.9 kl. 14–15.30 i S:t Jacob. Besök av Anna Brummer som visar upp föreställningen Vid livets gräns. Obs! Servering redan klockan 13.30–14.
Måndagsträff: med lunch måndagar kl. 12.15–13.30 i Högbergssalen.
Ingen Samtalsgrupp Bibel, tro & tvivel: måndagen 30.9 – vi deltar i den Litterära kvällen i anslutning till Var är du?–veckan.
BÖN OCH MEDITATION
Middagsbön: vardagar kl. 12 i Johanneskyrkan.

MATTEUS

Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3
www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus
GUDESTJÄNSTER
Högmässa: i Matteuskyrkan varje söndag kl. 10. För mer info besök www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus.
Ungdomsmässa: i Matteuskyrkan varje onsdag kl. 18. Ungdomsmässan är en halvtimmes mässa med bönevandring, nattvard, dialogpredikan och musik. Den genomförs med och av församlingens ungdomar. Välkommen oberoende av ålder!
Mässa för stora och små: söndagen den 29.9 kl. 10 i Matteuskyrkan. I stället för vanlig högmässa firar vi en barnvänlig, lite kortare mässa med mycket sång och musik. Efteråt serveras kyrkkaffe och saft. Välkommen!
BARN OCH FAMILJER
Baby- och knatterytmik: varje tisdag kl. 10 (1–4 år) och kl. 11 (0–1 år) i Matteuskyrkan. Efteråt finns det möjlighet att umgås över en kopp kaffe eller köpa lunch i vår lunchrestaurang. Ledare: Emma Gustafsson.
Knattekyrka: tisdagen den 24.9 kl. 10 i Matteuskyrkan. Välkommen med och sjunga enkla rörelsesånger i en enkel, barnvänlig kyrkstund. Leksakskollekt insamlas också. Efteråt bjuds det på kaffe, saft och pirog.
Dag- och familjeklubb: i Nordsjö på Sjökortsgården 6. Dagklubben (3–6 år) samlas må, ti, fr kl. 9.30–12.30 och familjeklubben to kl. 9.30–12. Ledare: Marianne Bergström. Anmälningar till 040 5949719.
Höstpyssel: lördagen den 21.9 kl. 10–13 i Matteuskyrkan. Kom med och pyssla de finaste höstpyrlarna och –konstverken tillsammans med hela familjen! Ingen anmälan krävs.
Natt i Matteus: lördagen den 28.9 kl. 17 i Matteuskyrkan. En oförglömlig natt för dig i årskurs 3–4! Mycket roligt program,

mys och trevligt sällskap under en kväll och natt i Matteuskyrkan. Vi avslutar med mässa kl. 10 nästa dag. Anmälningar till Catarina Bärilund–Palm via catarina.barlund-palm@evl.fi senast 25.9.
Körer och klubbar för barn i skolåldern: får du info om direkt via skolorna på Matteus församlings område eller via www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus.
UNGDOMAR
Hjälpisutbildningarna: börjar 21–22.9 i Matteuskyrkan. För dig som gått skriban i år och för dig som vill fortsätta din hjälpisskarriär. Läs mer via www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus.
Öppet hus: i Matteuskyrkan varje onsdag kl. 15–18. Spel, chill, läsläsning – välkommen!
Natt i Matteus: lördagen den 21.9 kl. 18 i Matteuskyrkan. Roligt program, mys, film, spel och fin samvaro tillsammans under en hel natt. Välkommen!
VUXNA
MatTroPrat: torsdagen den 19.9 kl. 18 i Matteuskyrkan. Middag och diskussion om ett viktigt ämne tillsammans med andra unga vuxna – kom med! Även barnpassning erbjuds.
Kaffe på plattan: lördagen den 28.9 kl. 12–14.30 utanför Matteuskyrkan. Vi bjuder på kaffe, te, saft och bulle. Kyrkan är öppen och det finns möjlighet till förbön. Du är även välkommen att hjälpa till. Kontakta Carita Riitakorpi via carita.riitakorpi@evl.fi eller 050 3803986.
Stickklubben: samlas torsdagen den 19.9 kl. 11–13 i Matteuskyrkan.
Folkhälsans samtalsgrupp för seniorer: samlas den 19.9 kl. 11–13 i Matteuskyrkan.
Kvinnor mitt i livet: har en öppen träff måndagen den 30.9 kl. 18 i Matteuskyrkans Olavussal. Pastor John från Indien via Open doors kommer då att fungera som talare.
Samtalslunch för seniorer: i Matteuskyrkan fredagen den 27.9 kl. 12. Anmäl dig senast 25.9 till carita.riitakorpi@evl.fi.
KÖRER
Kyrkokören: övar tisdagar kl. 19.30–21 i Matteuskyrkan.
VårTon: övar onsdagar kl. 15.45–16.30 i Matteuskyrkan. En kör för dig som är lite mer ovan att sjunga – välkommen med!

PETRUS

Petruskyrkan Skogsbäcksvägen 15
OBS! Ny post- och besöksadress
www.petrusforsamling.net
GUDESTJÄNSTER
Högmässa i Munksnäs kyrka: Varje söndag kl.10. Kyrkkaffe. Söndagsskola varje söndag.
Högmässa i Äggelby gamla kyrka: Varje söndag kl. 12. Kyrkkaffe.
Puls-gudstjänst: Söndagar kl. 15.30. Lovsång, undervisning, gemenskap. En gudstjänst i nyare stil för alla åldrar. Barnkyrka och CoolKids. Petruskyrkan. Kom på en kaffe innan gudstjänsten!
BARNARBETE
Musiklek: Du hinner ännu med på musiklek. Hagasalen varje to (start 5.9) och Malms kyrka varje ti kl. 10. Mer info på hemsidan!
Barnkör: Du hinner ännu med i den nya barnkören, onsdagar kl.15–16 i Petruskyrkan. Anmälan till kansliet. Mer info: Kantor.Peter.Hilli, peter.hilli@evl.fi
Babyklubben 2.10: Babyrytmik, gemenskap, samtal kring olika ämnen och mellanmål. Kom med på öppna eftermiddagar varannan onsdag kl. 14–15.30 i Petruskyrkan.
Följ Petrus Kidz-gruppen på facebook och hör mer om Petrus barnarbete!
KURSER
Alphakurs: Alla funderar på livets stora frågor. Alpha är ett tillfälle att utforska livet och tron under 11 kvällar med

middag, videoföreläsning och samtal. Kursen är för helt vanliga människor, oberoende av tidigare kunskap eller bakgrund. Onsdagar kl. 18 i Petruskyrkan, start 25.9. Anmälan till kansliet. **Vägen Vidare sorgekurs:** Att bearbeta sorg kan vara tungt och ensamt. Vägen vidare är för dig som mist någon nyligen eller för länge sedan. 6 kvällar med kvällsmål, videoföreläsning och samtal i hemtrevlig miljö på Café Torpet. Onsdagar kl. 18, start 25.9. Anmälan till kansliet.

GEMENSKAP

Dagscafé: ti 24.9. Andakt, kaffe och litet program udda veckors tisdag kl. 13 i Petruskyrkan. Mer info av diakonissan Bodil Sandell 0503803925

Missionsbrunch: lö 28.9 kl. 10: En god frukost kring det aktuella temat klimatförändring! Klimatförändringen drabbar världens fattigaste områden hårdast p.g.a. extrema väderförhållanden och svårighet att skaffa utkomst. Britt-Helen Lindman, Finska Missionssällskapet. Gratis frukost, frivillig avgift till Trädplantering i Tanzania. Petruskyrkan. Anmälan till kansliet senast 26.9.

FOKUS-församlingshelg: 4-6.10, avfärd kl. 17. Kom med på en härlig helg med umgänge, lovsång, bön, undervisning och fina stunder. Barnprogram ordnas under vissa samlingar, och du är välkommen även om du inte hör till Petrus. Gratis busstransport från Petruskyrkan, mat och övernattnig ingår i priset. 80€/40€/20€. Anmälan senast 27.9. via länken på hemsidan.

ANDAFT, BÖN OCH BIBEL

Morgonandakt och -bön: Morgonandakt ti, morgonbön to kl. 9 i Petruskyrkan. Starta morgonen på rätt sätt.

Förbön och Tack: ti 1.10 kl. 19. Den tvåspråkiga förbönsgudstjänsten i Munkshöjdens kyrka varannan tisdag börjar igen. Daniel Björk, Bengt Lassus. Barnpassning ordnas. Förbönstelefonen öppen alla må kl. 14.30-16.30, Förbön och Tack ti kl. 18-19, 09-23407171.

Bibeleftermiddag: ons 25.9 kl. 13 i Hagasalen. Bibelundervisning och kaffeservering, Stig-Olof Fernström.

Rotad i Ordet: må 23.9 kl. 18 i Malms kyrka. Allan Franzén, Profeternas budskap i Gamla Testamentet.

MUSIK OCH KÖRER

Petrus vokalensemble: varannan ons kl. 18.30, 25.9. Du hinner ännu med, för dig som sjungit i kör tidigare. Peter Hilli. Petruskyrkan.

Lovsångsgruppen: varannan ti kl. 18. Kören medverkar på Förbön och Tack förbönsgudstjänsten. Peter Hilli. Munkshöjdens kyrka.

Allsångsstund: varannan ons kl. 12.30, 2.10. För alla sångglada! Petruskyrkan. Mer info om köerna ger kantor Peter Hilli, 040 931 4876, peter.hilli@evl.fi

ÖVRIGT

Café Torpet: Petrus mysiga café med prisbelönt lekhörna och gott kaffe! Öppet, må-fre 9-17, Lunch kl. 11-14 vardagar. Köpingsvägen 48

All Day Breakfast på Café Torpet: Varannan vecka hela hösten kl. 9-13, följande datum 21.9, 5.10. Njut av en lugn lördagsfrukost då det passar dig. 11,50€

DEUTSCHE GEMEINDE

So 22.9. um 11 Uhr: Gottesdienst (Matti Fischer)

So 29.9. um 11 Uhr: Gottesdienst zum Erntedank (Matti Fischer)

OLAUS PETRI

Lö 21.9 kl 18: Helgsmålsbön. Markku Heikinheimo, orgel.

Sö 22.9 kl 11: Högmässa. Timo Viinikka och Hanna Laakkonen-Yang.

Må 23.9 kl 17: Musiklek för alla. Ingen

förhandsanmälan. Sussi Isaksson leder. **Ons 25.9 kl 10:** Musiklek för alla. Ingen förhandsanmälan. Sussi Isaksson leder. **To 26.9 kl 10:** Babyrytmik (0-1 år). Ingen förhandsanmälan. Sussi Isaksson leder. **To 26.9 kl 12:** Babyrytmik (0-1 år). Ingen förhandsanmälan. Sussi Isaksson leder. **Lö 28.9 kl 16:** Bibelstudier med Erik Holmlund.

Lö 28.9 kl 18: Olaus Petrikören 100-års jubileumskonsert och skivutgivning.

Sö 29.9 kl 11: Högmässa. Erik Holmlund, Timo Viinikka och Hanna Laakkonen-Yang. Olaus Petrikören medverkar. Kyrklunch.

Må 30.9 kl 17: Musiklek för alla. Ingen förhandsanmälan. Sussi Isaksson leder.

Ons 2.10 kl 10: Musiklek för alla. Ingen förhandsanmälan. Sussi Isaksson leder.

To 3.10 kl 10: Babyrytmik (0-1 år). Ingen förhandsanmälan. Sussi Isaksson leder.

To 3.10 kl 12: Babyrytmik (0-1 år). Ingen förhandsanmälan. Sussi Isaksson leder.

Lö 5.10 kl 18: Helgsmålsbön. Juvenalia-kören, dir. Matti Järvinen.

Sö 6.10 kl 11: Högmässa. Lars-Olof Ahlfors och Olli Saari.

MELLERSTAN NYLANDS PROSTERI

ESBO

Högmässor:

Lö 21.9. Grankulla kyrka kl. 15: Konfirmation, Mataskär 4-skriftskolan. von Martens, Brunell.

Sö 22.9. Köklax kapell kl. 16: Lovsångsmässa. Jäntti, Brunell, lovsångsteamet. Söndagsskola. Kyrkkaffe.

Esbo domkyrka kl. 18: (OBS tiden, ingen högmässa kl. 12.15!) Kvällsmässa i medeltida stil vid Höstmattsmarknaden, Ertman. Susanna Tollet, sång, vevlira och renässansflöjter, Nina Fogelberg & Eeva-Liisa Malmgren, sång.

Lö 28.9. Esbo domkyrka kl. 15: Konfirmation, Houtskär-skriftskolan. von Martens, Brunell.

Sö 29.9. Esbo domkyrka kl. 12.15: Gudstjänst med små och stora på Mikaelidagen. von Martens, Brunell, dagklubbarn och barnledarna. Kyrklunch i församlingsgården. Soppa, sallad, efterrätt, kaffe. OBS! Ingen gudstjänst kl. 18 i Olars kyrka!

Höstmattsmarknad vid Esbo domkyrka 21-22.9 kl. 10-16: Handarbetsgruppen Symamsellerna medverkar med försäljning båda dagarna. Arr. Espoon tuomiokirkkosrk. Mer info: espoonseurakunnat.fi/syysmatinmarkkinat

Veckomässa: Södrik kapell on 25.9 kl. 12. Majuri, Kronlund. Kyrkkaffe.

Kräksångens första övning: Esbo domkyrkas församlingsgård, Kyrkstr. 2, on 25.9 kl. 17.30. Tycker du om att sjunga, men tror att du inte kan? Välkommen till Kräksången, en vuxenkör för alla!

Mer info: Eeva-Liisa Malmgren, 040 531 1049, eeva-liisa.malmgren@evl.fi

En himmelsk färd: Konsert i Köklax kapell fre 27.9 kl. 19. Esbo barock och sopransolisten Anna Villberg. Fritt inträde, program 15 €. Arr. i samb. med Esbo barockdagar 27-29.9.

Sorgegrupp: Olars kyrka, svenska sidan, ti 24.9 kl. 18-19.15. En samtalsgrupp för dig som nyligen genom dödsfall har förlorat en anhörig eller nära vän. Ingen förhandsanmälan behövs. Följande träffar 1.10, 8.10, 22.10 och 29.10. Efter de två första gångerna är gruppen sluten. Mer info: Taina Sandberg, 040 547 1856, taina.sandberg@evl.fi

Familjeklubbar för föräldrar med småbarn kl. 9.30-11.30: Köklax kapell, Handelsb. 1, varje må, Sökö kapell, Sökögr. 3, varje ti, Församlingsgården, Kyrkstr. 2,

varje on, Mattby kapell, Lisasgr. 3, varje to. Ingen anmälan, klubbarna är gratis.

Vad sedan? Olars kyrka, svenska sidan to 3.10 kl. 10.30-12: Hur ser min vardag ut då jag inte längre går till jobbet varje dag? Med vad fyller jag mitt liv? Vad vill jag och vad kan jag göra som känns meningsfullt? Välkommen till en samtalsserie kring dessa frågor under hösten 2019! Vi samlas tre torsdagar, 3.10, 24.10 och 14.11 kl. 10.30-12. Ansvarsperson är kaplan Heidi Jäntti, heidi.jantti@evl.fi, 040 531 1046. Ingen förhandsanmälan behövs.

Samlingar för daglediga i alla åldrar kl. 13-14.30:

Höstens tema är "Ta hand om dig själv". I Karabacka kapell to 26.9 är Marina Selenius gäst med temat "Ta hand om dina fötter". Möjlighet att köpa en gymnastikboll för 10 €, ta med kontanter. I Kalajärvi kapell to 3.9 är temat "Sköt om ditt minne" med minneshandledare Ida Mitchell som gäst. Övriga samlingar: Träffdax i Köklax kapell ti 24.9, Olars kyrka ti 24.9, Köklax kapell ti 1.10.

Symamsellerna: varje ti kl. 16-19, Vita huset, Prästgårdsgr. 1,

Öppen mottagning: varje to kl. 10-12, Esbo sv. förs. kansli, Kyrkog. 10. Kom och träffa diakoniarbetaren för samtal. Du kan komma in utan tidsbeställning i olika kortare ärenden, det går också att beställa en längre tid. Du behöver inte fundera ensam, ta kontakt så funderar vi tillsammans!

GRANKULLA

Sö 22.9 kl. 12: Högmässa, Ulrik Sandell, Barbro Smeds. Kaffe i nedre salen.

Kl. 12: Söndagsskola i Klubb97, Pippi Collander och Märta Backman.

Ti 24.9 kl. 9.30: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.

Kl. 9.30- 11: Diakonimottagning och brödutdelning.

Kl. 13: Sångstund för pensionärer i nedre salen, Barbro Smeds.

Kl. 13.30: Tisdagsträffen i övre salen, Karin Nordberg. Jens Tegengren från Grankulla FBK talar om trygghet i vardagen och hur man gör i en nödsituation.

Kl. 15: Glad idag - tvåspråkig mentaltvårdsgrupp i Sebastos, Catherine Granlund.

Kl. 18: Graziakören i nedre salen, Heli Peitsalo.

On 25.9 kl. 13.30: Kyrkosyfoeningen i övre brarummet.

To 26.9 kl. 10-11: Lovsångs- och förbönegrupp i övre brarummet, Catherine Granlund.

Fr 27.9 kl.18: Ungdomskväll i Klubb97, Marlen Talus-Puzesh.

Sö 29.9 kl. 12: Mikaelidagens högmässa, Daniel Nyberg, Heli Peitsalo. Kyrkkaffe i övre salen.

Må 30.9 kl. 18-20: Mammakören Änglaklang i övre salen, Heli Peitsalo.

Barnen är också välkomna med. Barbro sjunger med barnen medan Heli övar med mammorna.

Ti 1.10 kl. 9.30-11: Diakonimottagning och brödutdelning.

Kl. 9.30: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.

Kl. 15: Glad idag - tvåspråkig mentaltvårdsgrupp i Sebastos, Catherine Granlund.

Kl. 18: Graziakören i nedre salen, Heli Peitsalo.

On 2.10 kl. 13.30: Kyrkosyfoeningen i övre brarummet.

To 3.10 kl. 10-11: Lovsångs- och förbönsgroup i övre brarummet, Catherine Granlund.

Kvinnobrunch lördag 26.10 kl.10.30-12.30: i Betlehems kyrkan, Bolagsvägen 33. Nanna Rosengård talar om Att växa och mogna. Nanna är småbarnsmamma och teologiedoktor, med erfarenhet av hjälparbete i Sydafrika och Grekland.

Hon jobbar som kantor och engagerar sig på fritiden i människohandelsfrågor.

Anmäl dig gärna senast den 16.10 till mayvor.rancken@metodistkyrkan.fi eller catherine.granlund@evl.fi, tfn 050 439 3208. Meddela även specialdieter.

Frivillig avgift. Arrangörer: Grankulla svenska metodistförsamling och Grankulla svenska församling.

Församlingsretreat 15-17.11.2019 på Snoan i Lappvik, Hangö: Som retreatledare fungerar Roger Rönnerberg. Pris 80 €/ församlingsmedlem och 160 €/ andra. Anmälan före 4.10 till församlingens kansli tfn 050 500 7000 eller Arla Nykvist, tfn 040 502 9756.

KYRKSLÄTT

Fre 20.9 kl. 9-10: Morgongröt på fredagar i Veikkola församlingshem och Masaby kyrka.

Fre 20.9 kl. 13-15: Effa på Hörnan för åk 3-4.

Sö 22.9 kl. 12: Högmässa i Kyrkslätt kyrka. Mikaelikören deltar i mässan.

Marthornas och föreningarnas gemensamma kyrkosöndag, kyrkkaffe på församlingshemmet efter mässan.

Rönnerberg, Joki.

Må 23.9 kl. 11.30-12.30: Sopplunch för mindre bemedlade, 3 euro, varje måndag och torsdag på församlingshemmet.

Må 23.9 kl. 10-13: Måndagsgruppen träffas måndagar på församlingshemmet, sal 7.

Må 23.9 kl. 13.30-15: Seniorgruppen, samtalsgrupp för män, träffas på Mikaeligården i Hindersby, Doktorstigen 5.

Ti 24.9 kl. 10-13: Tisdagsgruppen träffas tisdagar på Prästängens klubblokal, Grandalavägen 2.

On 25.9 kl. 17.30: Mikaelikören sjunger i Ellen under ledning av kantor Susann Joki. Nya medlemmar välkomna med.

To 26.9 kl. 10-12: Öppen diakonimottagning på torsdagar på Torgvägen 3.

ESBO

Välkommen med i Kräksången

Tycker du om att sjunga, men tror att du inte kan? Välkommen till Kräksången, en vuxenkör för alla! Mer info: Eeva-Liisa Malmgren, 040 531 1049, eeva-liisa.malmgren@evl.fi

Kräksångens första övning Esbo domkyrkas församlingsgård, Kyrkstr. 2, **onsdag 25.9 kl. 17.30.**

To 26.9 kl. 15: Hörnan MC för åk 5–6.
To 26.9 kl. 18–19: Seniorjumpa under ledning av Kristiina Valli alla torsdagar i Ellen.
Fre 27.9 kl. 13–15: Effa på Hörnan för åk 3–4.
Fr 27.9 kl. 18–22: Ungdomskväll på Ellen tillsammans med finska församlingen.
Lö 28.9 kl. 12–16: Slöjd för vuxna i Reguel Bengtströms smedja, Gamla Kustvägen 86.
Sö 29.9 kl. 12: Familjemässa i Kyrkslätts kyrka. Lars-Henrik Höglund, Susann Joki.
Må 30.9 kl. 10–13: Måndagsgruppen träffas måndagar på församlingshemmet, sal 7.
Må 30.9 kl. 17.30–19.30: Kompisklubben för vuxna med specialbehov, varannan måndag, jämna veckor i Ellen.
Må 30.9 kl. 18.30: Sång och bön i köret i Kyrkslätts kyrka med Lars-Henrik Höglund.
Ti 1.10 kl. 10–13: Tisdagsgruppen träffas tisdagar på Prästängens klubblokal, Grandalavägen 2.
Ti 1.10 kl. 16–19: Estnisk afton, månadens första tisdag i Ellen. Kom och träffa andra Estlandsvänner och höra mer om landet.
On 2.10 kl. 17.30: Mikaelikören sjunger i församlingshemmet under ledning av kantor Susann Joki.
To 3.10 kl. 15: Hörnan MC för åk 5–6.
Fre 4.10.0 kl. 13–15: Effa på Hörnan för åk 3–4.
Sö 6.10 kl. 12: Högmässa i Kyrkslätts kyrka. Lovén, Joki.
Ons 9.10: stänger anmälningen till kvinnodygnet, mer info på hemsidan
Kyrkoherdeämbetet: öppet må-to kl. 9–15. Fredagar stängt. Tel. (09) 8050 8292.
Epost: kyrkslatts.svenska.forsamling@evl.fi. www.kyrkslattsforsamlingar.fi

TAMMERFORS

Sön 22.9 kl. 11: Gudstjänst i Svenska Hemmet, Markus Syrjätie, Petra Perttula
Tis 24.9: OBS! Ingen Mammis
Tis 24.9: OBS! Ingen Tisdagsklubb
Ons 25.9 kl. 13–14.30: Onsdagskaffe i Svenska Hemmet, "Minnen från Vasa" med Sven Grahm

Sön 29.9 kl. 11: Gudstjänst för stora och små i Svenska Hemmet, gudstjänst för familjer, program, vi bjuder på kaffe, saft och bullar. Hjärtligt välkomna!
Tis 1.10: OBS! Ingen Mammis
Tis 1.10: OBS! Ingen Tisdagsklubb
Ons 2.10 kl. 13–14.30: Onsdagskaffe i Svenska Hemmet, Lisa Enckell är vår gäst

VANDA

FR 20.9 kl. 18.45: Bröllopsnatten, Helsing kyrka S:t Lars, Kyrkov. 45. M. Fagerudd.
LÖ 21.9 kl. 10: Skörde- och museidag, Vanda Lantbruksmuseum, Nybackagr 2. Basarbord för missionen; väffelstekning. Kontaktperson Kaj Andersson.
SÖ 22.9 kl. 10: Kaplan Kaj Anderssons avskedspredikan inför pensioneringen, Helsing kyrka S:t Lars. A. Paavola, M. Fagerudd, A. Ekberg. Furaha-kören och konfirmanderna i Houtskär 2 –gruppen medverkar. Välkommen efter högmässan på festkaffe i Prostgården.
ON 25.9 kl. 14.30: "Har du visor min vän" med Gunnar och Anders, Folkhälsanhuset, Vallmov. 28.
SÖ 29.9 kl. 10: Högmässa i Helsing kyrka S:t Lars, Kyrkov. 45. A. Paavola, A. Ekberg
TI 1.10: Sista anmälningsdag före kl. 13 till kansliet tfn 09 8306 262 eller Annakatri Aho tfn 050 464 5068 till Pensionärernas Må bra dag ons 9.10.2019 kl. 10–14 i Myrbacka Virta-kyrkan, kyrkosalen, Råtorpsv. 8. Andakt, gymnastik och kostrådgivning med Heidi Salminen, lunch serveras. Vantaan muistiyhdistys berättar om vårdviljan.
ON 2.10 kl. 9: Morgonmässa, församlingssalen, Fernissag. 4, Dickursby.
FR 4.10 kl. 14: Veckomässa, Folkhälsanhuset, Vallmov. 28. A. Paavola, A. Ekberg.
SÖ 6.10 kl. 10: Pensionärernas kyrksöndag och de gamla psalmernas högmässa, Helsing kyrka S:t Lars. M. Fagerudd, A. Ekberg. Kyrkkaffe i Prostgården.
ÖVRIGT:
Håll om mig: en kurs för er som vill investera i tid och livslång kärlek. Kontakta: Anu Paavola, tfn 050 544 2671.

Kursen förutsätter tillräcklig mängd deltagare.

Musiklek & babyrytmik: måndagar med musikpedagog Heidi Åberg. Babyrytmik: 0–1 åringar kl.14–14.30.
Musiklek: 2–4 åringar kl.14.30–15. Virta-kyrkan/Kuohu-salen, Råtorpsv. 8.
Förhandsanmälning: heidielisa.berg@gmail.com
Dagklubb: för barn 2,5–6 år alla vardagar utom onsdag i klubbutrymmet i Myrbacka (förhandsanm.)

RASEBORGS PROSTERI

EKENÄSNEJDENS SVENSKA

Sö 22.9
–kl. 10 Högmässa: Ekenäs kyrka. Lindström, Nygård.
–kl. 12 Högmässa: Bromarvs kyrka. M. Puiras, Aittola.
Sö 29.9
–kl. 10 Högmässa: Ekenäs kyrka. Westerholm, Aittola.
–kl. 10 Högmässa: Tenala kyrka. Yliportimo, Lindroos.
–kl. 12 Högmässa: Snappertuna kyrka. Westerholm, Nygård.
Sö 6.10
De gamlas vecka firas den 6–13.10 och vi bjuder in till kyrkogång med festligt kyrkkaffe:
–kl. 10 Högmässa: Ekenäs kyrka. Westerholm, Nygård, Englund, Mieronkoski. Skjuts från Snappertuna vid behov, kontakta Ritva tfn 044–7553604.
–kl. 16 Musikandakt: Bromarvs kyrka. Westerholm, Aittola, Englund. Skjuts från Tenala vid behov, kontakta Carita, tfn 040–5729510.
Info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ

Fr 20.9:
– kl. 18.00 Israelisk dans, övning: Församlingshemmet. Ledare: Viveca Unnéus (tel 044–521 8221).
Sö 22.9:
– kl. 10.00 Högmässa: Ingå kyrka. Sjöblom, Orama.
Ti 24.9:
– kl. 15.30–17.30 Anmälningsstillfälle

till hjälpledarskolning: Ungdomshuset. Ahlfors.

Ons 25.9:
– kl. 14.00–16.00 Församlingsträff: Prästgården. Medverkande Erkki Päivärinta – tema: Afrika barn och skola. Lindell.
To 26.9:
– kl. 9.00–11.00 Ekumenisk bön: Vårberga.
Sö 29.9:
– kl. 10.00 Mikaelidagens familjegudstjänst: Ingå kyrka. Hellsten, Gustafsson Burgmann, Nylund.
Må 30.9:
– kl. 18.30 Bibelgruppen: Prästgården. Hellsten.
Ti 1.10:
– kl. 8.30–10.00 Morgonmål: 2 €/person, barn under 7 år gratis. Prästgården. I samarbete med Inkoon martat. Norrvik, Lindell.
To 2.10:
– kl. 14.00 Missionssyfoeringen: Prästgården. Björklöf, Lindell.
– kl. 18.00 Informations- och anmälningsstillfälle till den svenska skriftskolan: Församlingshemmet. Hellsten, Ahlfors.
To 3.10:
– kl. 9.30–12.00 Familjecafé: Församlingshemmet. Nylund.
Mera information: www.ingaforsamling.fi

KARIS-POJO

Högmässa sö 22.9
kl. 10: i S:t Katarina kyrka i Karis.
Gudstjänst sö 22.9
kl. 12: i S:t Maria kyrka i Pojo
Kvällsmässa on 25.9
kl. 19: i S:t Maria kyrka i Pojo
Nattvardsgudstjänst med små och stora sö 29.9
kl. 10: i S:t Katarina kyrka i Karis.
Högmässa sö 29.9
kl. 12: i S:t Maria kyrka i Pojo.
Mera info: www.karis-pojoforsamling.fi

ESBO STIFT

LOJO

Sö 29.9. kl 12: Mikaelidagens familjegudstjänst i Virkby kyrka, mat.

Ängeln är en budbärare

Alla änglar ser inte ut som den klassiska bilden – men också om bilden känns som en kliché bär den ett djupare budskap.

TEXT: **ERIKA RÖNNGÅRD**

Söndagen den 29 september firas Mikaelidagen, barnens och änglarnas söndag. Säg ängel, och många tänker på den klassiska bilden av skyddsängeln som går bakom två barn på en ranglig bro. **Stefan Forsén**, präst och ledare för gemensamt församlingsarbete i Helsingfors, säger att bilden väcker vitt skilda känslor hos människor. Många ser den som

en idylliserad glansbild främmande för vår tid.

– Men ängeln på bilden står för ett starkt och mäktigt budskap från Gud om att det här är ett älskat barn som aldrig någonsin kommer att överges.

Man kan närma sig änglabilderna som en ikon och försöka fundera på vad som finns bakom det bilden föreställer. Vad förmedlar bilden? Forsén jämför de pastellfärgade änglabilderna med foton från en semesterresa.

– När jag tittar på dem står de för hela min upplevelse av den där semestern, men när jag visar dem för dig tänker du kanske "näja, bättre bilder har jag sett".

Inte alltid vit gestalt

Det finns människor som berättar att de mött änglar – ibland

har de sett dem, ibland uppfattat dem som en doft eller en känsla. Forsén säger att man måste förhålla sig med stor respekt till människors upplevelser av möten med änglar, eftersom de beskriver en upplevelse bortom det ögat kan se.

– Alla människor kan säkert beskriva budskap som de på olika sätt fått som en sorts änglanärvaro i sina liv. Det handlar inte alltid om att du sett en vit gestalt som hindrat dig från att bli överfallen. Men också de erfarenheterna tror jag att man behöver ta på allvar om de för mig är ett uttryck för att Guds kärlek nådde fram till mig.

Det är egentligen inte ängeln som är huvudsaken, utan det den förmedlar.

– I sin allra enklaste form är en ängel en budbärare. Det är någon annan än ängeln som är källa till budskapet,

säger Stefan Forsén.

Därför säger han också att vi inte ska stanna vid ytan och fundera på om ängeln var vacker eller ful.

– Viskase vad som finns bakom den. Om man går tillräckligt långt bakom tror jag att man ser att det är Gud.

Själv ser han oftast ett änglabudskap i den formen att någon kommer till insikt om att hen inte är den etikett som hen fått.

– När någon förstår att jag inte är ett socialfall, en missbrukare eller en förlorare, utan jag är en av Gud älskad människa – som har erfarenhet av att vara hänvisad till andras hjälp, av missbruk, av motgångar. När det här budskapet blir verklighet tror jag att man kan säga att man haft änglar som gäster, som Hebreerbrevet uttrycker det.

Andrum kl. 6.54

(med repris 9.10)

Fredag 20.9 Jan Edström, Esbo

Måndag 23.9 Catharina Englund, Jakobstad

Tisdag 24.9 Heidi Juslin-Sandin, Esbo

Onsdag 25.9 Luisa Tast, Malax

Torsdag 26.9 Eva Johansson, Mariehamn

Fredag 27.9 Rea Anner, Helsingfors

Måndag 30.9 Jan-Erik Nyberg, Jakobstad

Tisdag 1.10 Birgitta Strandberg-Rasmus, Nykarleby

Onsdag 2.10 Luisa Tast, Malax

Torsdag 3.10 Rea Anner, Helsingfors

Aftonandakt kl. 19.15

Fredag 20.9 Rose-Maj Friman, Korsholm

Lördag 21.9 kl.18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 22.9 Tacksamhet. Textläsare: Eva Johansson och Ingemar Johansson.

Måndag 23.9 Martin Sandberg, Vasa

Tisdag 24.9 Kati Kivestö, Helsingfors

Onsdag 25.9 Sarah Tiainen, Karleby

Torsdag 26.9 Maria Boström, Föglö

Fredag 27.9 Rose-Maj Friman, Korsholm

Lördag 28.9 kl.18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 29.9 Änglarnas dag. Textläsare: Sofia Liljeström och Olli Liljeström.

Måndag 30.9 Martin Strandberg, Vasa

Tisdag 1.10 Maria Sten, Helsingfors

Onsdag 2.10 Sarah Tiainen, Karleby

Torsdag 3.10 Anders Hamberg, Jyväskylä

Gudstjänst kl. 13.03

Söndag 22.9 Gudstjänst från Kyrkhelg Nord i Karleby. Predikant: Max-Olav Lassila.

Söndag 29.9 Biskopsvigning i Borgå domkyrka. Ärkebiskop Tapio Luoma viger Bo-Göran Åstrand till biskop i Borgå stift. Bo-Göran Åstrand predikar. Liturger: Mats Lindgård och Tapio Luoma. Organist: Reidar Tollander. Musik av Borgå kammarkör, ledda av Eric-Olof Söderström, samt blåskvartetten Cornicines Borgoenses och bandet UV-sound. I vingen deltar inbjudna biskopar från Finland och utlandet. **Mässan sänds också i Yle Fem kl. 10.00.**

FOTO: MARKKU PIHLAJA/KYRKANS BILDBANK

Himlalliv: Ulla-Christina Sjömans förböner

Ulla-Christina Sjöman har bett för människor i nöd i över 40 år. Idag ber hon i lugn och ro på sitt ålderdomshem, men förr strömmade busslaster till hennes förbönsvällar ute i kyrkorna. Läktarna fylldes så att myndigheterna en gång fick gripa in, hon fick över tusen brev i månaden och hennes telefon ringde oavbrutet. Sjuka människor blev helade och många ateister blev kristna. Läkaren Pekka Reinikainen är en av dem. Sedan den första förbönsvällen har han varit säker på att Gud finns, och bland människorna på jorden tycker han att Ulla-Chrisse är den intressantaste. **Sänds i Yle Fem måndag 23.9 kl. 18.30, repris tisdag 24.9 kl. 10.00.**

KONSERT - GLORIA!

Musikmässan GLORIA

text: Hans-Olav Mørk, musik: Tore W Aas

60-personers kör, solister och ett sexmannaband.

dirigent: Mikaela Malmsten-Ahlsved

kapellmästare: Niklas Lindvik

Lör 5.10.2019 kl 19, KRONOBY KYRKA

Sön 6.10.2019 kl 18, NÄRPES KYRKA

FRITT INTRÄDE!

KYRKAN⁺
I ESBO

KUNGÖRELSE

Gemensamma kyrkofullmäktige i Esbo kyrkliga samfällighet sammanträder onsdagen den 25 september 2019 kl. 18.00 i Esbo stads fullmäktigegård, Esbogatan 5.

Ärenden

1. Skogsplan för skogarna i Esbo och Kyrklätt för åren 2020–2029
2. Fastställelse av kyrkoskattesatsen för år 2020
3. Uppgifter om budgetutfallet 1.1–30.6.2019
4. Tilläggsbudget för år 2019
5. Espoon tuomiokirkkoseurakuntas anslag för år 2019
6. Anskaffning av livsmedel och non-food-produkter 2020–2024
7. Förhandlingar om avtalet rörande mediet Kirkko ja kaupunki

Esbo 11.9.2019

Heikki Sorvari

Ordförande för gemensamma kyrkofullmäktige

Evenemang på gång?

Det här annonsutrymmet är reserverat för församlingarnas och väckelserörelsernas annonsering. Ta kontakt via annons@kyrkpressen.fi

I MIN FÖRSAMLING

Körresa till Sverige

Kyrkokörerna i Jakobstad och Pedersöre församlingar och kören Chorus Novus samt deras dirigenter fick en fin inledning på höstterminen då vi gjorde en resa i västerled.

Vi startade tidigt på morgonen fredagen den 6 september och från Vasa tog vi färjan över till Holmsund och Umeå.

Redan samma kväll bjöd körerna på en konsert i Robertsfors kyrka för en rätt talrik och berörd publik. Följande förmiddag begav vi oss norrut från Umeå och besökte Bygdeå kyrka, som vi tyvärr inte kunde gå in i. Nysått kyrka hade öppnats inför vårt besök och i den lilla kyrkan stämde alla resenärer upp i "Härlig är jorden". Vi drack eftermiddagskaffe på Bjuröklubb och kunde njuta av den

Utsikten från Bjuröklubb.

magnifika utsikten. På kvällen konserterade vi i Lövånger kyrka efter att församlingen där bjudit på middag i restaurangen vid Lövånger kyrkstad.

Sent på lördag kväll anlände vi till Luleå där vi deltog i söndagens högmässa i Luleå domkyrka. Hemfärden gick via Haparanda.

Resan utmärktes av sång och gemenskap och flera av resenärerna bidrog med andakter, historiska berättelser och roliga historier.

KATARINA VESTERSUND, TEXT

ANNIKA WESTER, FOTO

Jakobstads och Pedersöres kyrkokörer i Robertsfors kyrka.

Paul Fogelbergs farfarsfar Johan Josef Fogelberg gjorde en klassresa och blev tillslut kyrkoherde i Helsing. Fogelberg har samlat hans upplevelser och äventyr i en bok.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

Paul Fogelberg ärvde fyra dagböcker av sin pappa. De var fyllda med prydliga små, kalligrafiska anteckningar – hans farfarsfar Johan Josef Fogelbergs berättelse om sin väg från hantverkarson till präst.

– Hans karriär var törnbeströdd. Han började i trivialskola i Åbo – ett fruktansvärt tukthus. Det viktigaste pedagogiska redskapet var att man slog barnen, berättar Paul Fogelberg.

Varje morgon vandrade Johan Josef med blytung steg mot skolan – i sina minnen skriver han att han avundades tiggarbarnen som lekte i rännstenen och inte behövde gå i skola. Till sina föräldrars stora sorg gav han upp studierna innan han hann bli student. Han ville till sjöss, han älskade att segla – men han led också av svår höjdskräck och tvivlade på att han skulle våga klättra upp i segelfartygens mast.

– Han var en mycket sportig person. En fantastiskt god simmare, han skriver att han till och med brukade simma med pipan i mun! säger Fogelberg.

Prästvigdes av dödssjuk ärkebiskop

När Paul Fogelberg var yngre var han inte särskilt intresserad av sin släkt – intresset väcktes med åren. När hans familj flyttade från Helsingfors till Helsing (nuvarande Vanda) år 1966 blev han småningom allt mer medveten om att det fanns ett band till orten – Johan Josef Fogelberg var kyrkoherde i Helsing fram till sin död. Småningom väcktes tanken att skriva en bok om livet på 1800-talet utgående från förfaderns anteckningar.

– Min farfarsfar var en person som hade mycket lätt att få kontakt med människor. På många sätt känner jag igen mig själv i honom.

Framför allt var Johan Josef en skicklig skribent, med förmågan att måla upp scener. När han äntligen, efter många äventyr, skrev studenten som privatist och studerade teologi i Helsingfors märker man av en viss uppgivenhet.

– Han skriver att han inte hade *vocatio interna*, alltså en inre kallelse. Min uppfattning är att många präster på 1800-talet verkligen var brödpräster. Tron var någonting som de klistrade på – och kanske började de med tiden bli övertygade. Han hade nog läst Bibeln, men visste inte riktigt vad han skulle tro. Det fanns ju heller inga präster i familjen, inga ståndspersoner över huvudtaget.

Johan Josef Fogelbergs resa till prästståndet blev också en klassresa. Den började efter studierna med en härresande prästvigning, som Johan Josef beskriver med stor inlevelse. Or-

Hur det gick farfarsfar ble

dinationen gick av stapeln hemma hos ärkebiskop Erik Gabriel Melartin, som var svårt sjuk. Melartin leddes in, "blek som ett spöke och mager som ett benrangel", och placerades i en länstol i mitten. "Det syntes att gubben ansträngde sig till det yttersta. Jag fruktade att akten icke skulle kunna fortsättas till slut", skriver Johan Josef Fogelberg i sina minnen.

Melartin avled en månad senare.

Men Johan Josefs mångskiftande prästkariär hade bara börjat – från Bomarsund till Esbo, från Esbo till Pargas, sedan till Nagu och till slut till Helsing.

– I Pargas och Nagu var han i sammanlagt 40 år. Det var faktiskt han som grundade Pargas bibliotek, och till minne av honom utser biblioteket ännu idag årets Fogelberg – en person som läst mycket och lånat många böcker.

Johan Josef Fogelberg skrev mycket vackert och jämnt.

Från högt till lågt

En 1800-talspräst var auktoritet, en person som tillhörde samhällets elit.

– Han var en viktig person i hela kommunen och stod för beslut till exempel inom skol-

Paul Fogelberg är professor emeritus i geografi. På äldre dagar blev han intresserad av att forska i sin släkt.

till när v präst

väsendet. I praktiken var han nästan som en slags kommundirektör.

Samtidigt var han själavårdare, psykolog, en person som skulle komma överens med alla. Från hans tid i Pargas finns det en berättelse om en gumma som klagade på att hennes man såg små gubbar.

– Någon slags mental störning, alltså. Men Johan Josef predikade inte, läxade inte upp någon, utan försökte se det hela ur deras perspektiv.

Johan Josef han bli nästan sjuttio innan han äntligen fick den kyrkoherdetjänst han längtat efter. När han blev kyrkoherde i Helsingfors hade han redan hunnit få problem med hälsan. Hälsoproblemen – av många olika slag – finns noggrant listade.

– De omständigheter under vilka människor

levde då var nog mycket problematiska. Vi talar ofta om den gamla goda tiden, men det var mycket som inte var så gott.

Helsingfors kyrka brann år 1893, bara murarna stod kvar efteråt.

– Det var en stor katastrof för en man som i sin barndom upplevt Åbo brand.

Ändå verkade han i det stora tillfreds med såväl karriären, frun som familjen.

– Jag har varit förvånad över att han inte alls verkade stressad. På det hela taget hade han ett gott liv.

Boken "Johan Josef Fogelberg – från hantverkarsen i Åbo till kyrkoherde i Helsingfors" är utgiven på eget förlag och går att få tag på via online-bokhandeln Opus Liberum.

KOLUMN

EMELIE
WIKBLAD

Hitta sin plats

KYRKANS KONFIRMANDARBETE skulle med lätthet komma in på gymnasiet. Det får nämligen 9- i skolvitsord av de 15 000 konfirmander och hjälpledare som utvärderat årets skriva (se artikeln på sidan 4).

En god gemenskap och trygg miljö att vara sig själva i tycks – åtminstone enligt de frågor som ställts – vara de faktorer som bidrar till det berömliga betyget.

Vi spolar tillbaka drygt tio år: Länergården har alldeles nyss skaffat nya madrasser. De gamla ligger i en stor stapel på verandan. Fast inte särskilt länge, för snart finns de i stället utbredda över stenplattorna på gården – och konfirmander och hjälpledare ovanpå dem, stundvis i mer än ett lager.

»Tillhörighet tycks vara viktigare än det här med tro.«

Det här är en av de platser och stunder under mitt konfirmandläger som är förknippade med en särskild känsla: att vara sedd och inkluderad i en gemenskap. Roller, grupper och gränser som ofta bildas i ett högstadium bleknade för en stund bort.

Möjligen var det faktiskt något speciellt med de där stunderna. Det året började nämligen kring hälften av konfirmandkullen i hjälpledarutbildningen. Forskning har visat att många vill bli hjälpledare för att de vill dela med sig av det de själva fått. De har haft en härlig konfirmandtid och vill att andra ska få uppleva detsamma.

EN SIFFRA SOM FÖRVÅNAR är att bara hälften av de 2 600 hjälpledare som besvarat årets utvärderingsenkät instämmer i påståendet "Jag tror att Gud finns".

Samtidigt svarar över 80 procent av de unga ledarna att de vill höra till kyrkan, och sju av tio att de fått en starkare kontakt till församlingen.

Upplevelsen av gemenskap och tillhörighet tycks alltså i det skedet vara viktigare än det här med tro.

Säkert just därför gör en förstagångshjälps lätt misstaget att försöka återskapa exakt det som var så bra på ens eget läger. Sanningen är ju att det inte går. Gamla, uttjänta madrasser finns inte kvar för evigt; det går inte att skapa samma gruppdynamik med sjuttio konfirmander som med fyrtio eller tjugio.

Och ändå kan det bli hur bra som helst.

Grundläggande är att alla som vill får uppleva att vara sedda och inkluderade i en gemenskap – som inte kräver så mycket mer än "gör mot andra som du vill att andra gör mot dig".

Att hitta sin plats är en gåva. För någon är det att vara ledare, att ge av det som man själv fått. Men det behöver också finnas andra platser för den som vill vara med och ge kyrkan en chans.

Emelie Wikblad är redaktör.

DÄR VÄRLDEN BLIR EN BY

Att tillsammans med fyra elvaåringar resa iväg till kalla Norge under en hel sommarmånad låter kanske inte som en drömsemester. "På riktigt, har du gjort det här förr? Och gör det igen?" är en fråga Sonja Krogars fått flera gånger.

TEXT OCH FOTO: EMELIE WIKBLAD

– Min mamma såg en annons i tidningen där det söktes en ledare till ett internationellt läger för barn. Det var 2001 och sedan dess har jag varit med.

Sonja Krogars jobbar till vardags med barn- och familjearbete i Sibbo finska församling. När sommarsemesteren började reste hon iväg för 28 dagar som frivillig lägerledare.

– Jag får göra för lite läger i mitt jobb, och jag tycker om läger, skrattar hon.

CISV International är en fredsutbildande organisation, vars mål är att hjälpa barn och unga bli aktiva medborgare i ett mångkulturellt samhälle. Verksamhet finns för olika åldrar, men flaggskeppet är lägren för elvaåringar där 75 personer från femton länder lever tillsammans i fyra veckor.

– Lägren i sig är lika exotiska och internationella var de än är ordnas. Men givetvis gör det skillnad om man har skolmat i centrala Finland eller något som man inte vet vad det är i Indonesien.

På ansökningsblanketten i Borgå väljer lägerdeltagarna mellan "nära" och "långt borta" – orten klarnar senare. Före lägret träffas de regelbundet och deltar i minst ett veckoslutsläger i Finland, för att öva sig i att sova borta tillsammans.

– Det är inte bara som en lägerskola. Man lever en månad tillsammans med människor som tänker olika och betar sig olika, ser olika ut, äter olika saker. Man kan inte bara fara hem när man får hemlängtan.

Det gäller att komma underfund med hur man kommunicerar på lägerspråket engelska och leva med kulturskillnaderna – allt från att dela på skolduschar med sådana som aldrig gjort det, till att äta chiliris till frukost.

– Tack och lov är de elva år, så de är ganska fördomsfria.

Det är mycket spel och lekar, kroppsspråk och exempel. Ledarna, som även de kan språket i varierande grad, får bjuda på sig själva.

Precis som barnen har de aldrig träffat varandra tidigare. Översättning är en nödvändig del.

– Då får man också njuta och irriteras av att höra det oändligt många gånger – men också lyssna till de här språken och den mångfalden.

Förstoringsglas på sitt eget sammanhang

Det första som händer när de anlant är att Sonja Krogars vinkar hejdå åt barnen, som åker till lokala värdfamiljer för veckoslutet. Under tiden ska de vuxna ledarna hinna bygga upp lägerprogrammet och lära känna varandra.

Hela första veckan handlar mest om att lära sig varandras namn, våga prata med varandra – att ha roligt och trivas tillsammans.

Sedan blir det mer fokus på samarbete, kommunikation och konfliktlösning. En typisk aktivitet är att låta varje grupp skriva ner vad de vet och tror om de andra länderna – sedan får de sitt eget papper tillbaka och får se vad de andra tänker om dem. Antagligen finns där både sårande fördomar och saker man känner igen sig i.

– Då är man någonstans mitt emellan att ha roligt och öva på att möta varandras olikheter. Vad är skillnaden mellan nyfikenhet och klantighet?

Det finns mycket att jämföra, från vad som är varmt och kallt i ett land, till hur skolvardagen och familjerna ser ut. Krogars liknar det vid att sätta ett förstoringsglas över det sammanhang man själv lever i.

Verksamheten är politiskt och religiöst obunden. Det är också det som gör det möjligt att närma sig de ämnena.

– Jag har pratat mer än jag gjort på länge om olika religioner, om att vara religiös eller inte bekänna någon tro.

Halvvägs genom lägret börjar de jobba med de svårare frågorna. Ur en elvaårings perspektiv närmar de sig naturkatastrofer, krig, fred, rasfrågor.

»Tack och lov är de elva år, så de är ganska fördomsfria.«

I somras åkte Sonja Krogars för fjärde gången iväg på läger med en grupp elvaåringar.

– Många av de mål som finns är hemskt ambitiösa och man uppnår dem kanske som vuxen – eller inte. Det är inget självändamål att försöka drilla varje barn. Sedan bara finns vi och trivs tillsammans – och inte trivs, och funderar då på det.

I den lilla lägerbyn får de lära sig att existera tillsammans, även om man inte behöver vara bästis med alla.

– Onekligen: vi slåss, vi har gräl, vi har stöld,

vi har gråt.

För de vuxna handlar det om att läsa situationerna och vara väldigt lyhörda. Varje dag träffas de med sin egen grupp och i en timme får de prata sitt eget språk – eller bara vara tysta.

– Jag tycker det är fascinerande hur det provocerar stereotypier hos en, sådana här typiska finländska drag – hur något som punktlighet blir ännu mer viktigt och synligt där.

”Va, hela semestern?”

– För mig ligger det just i det här: Det är inte bara en semesterresa, det är faktiskt att ge ut av sig själv, få pröva sina egna åsikter, övertygelser – uppfattningar om hurdan jag är och hurdan omvärlden är. Och göra det tillsammans och för de här barnen, se hur de kan växa som människor under den här månaden.

Ledarna kommer från många olika branscher: advokater, ekonomer, läkare, fysiker.

– Och ja, jag skulle kunna fara på nytt. Jag har fått den frågan också, ler Sonja Krogars.

Hon beskriver lägerandan, som ligger i att vara äkta och ärligt bland andra människor, inför något gemensamt. På ett sätt är det kravlöst – samtidigt som hon har ansvar för andras barn i en månad.

Läget är elektronikfritt. De vuxna använder inte heller mobiltelefonen inför barnen, men ledarna kan förmedla meddelanden och brev hem. Tanken är att vara närvarande på plats, och samtidigt undvika något som garanterat triggat hemlängtan.

– Det är också en sak vi tränar innan vi far: vad tänker du göra sedan med din Snapchat när du inte har den? skrattar Sonja Krogars. Och sedan är det helt ljuvligt när de tycker att det är skönt att vara utan telefonen.

Vilken betydelse tror du de här lägren har?

– Jag tror det ligger mycket i att det vad du fått erfara i just den här åldern, och på riktigt leva igenom, sätter spår i dig. Du får minnen, uppfattningar, riktiga människor som du har träffat.

Att det är praktik och inte bara teori gör att det kommer under huden. Händelser i världen får en annan betydelse när du vet att det också där finns människor som du.

Ett läger som det här kostar. Ett faktum är att det bland de barn som har möjlighet att delta sannolikt kommer finnas framtida ledare och beslutsfattare. De erfarenheter de har i bagaget sprider ringar på vattnet, tror Sonja Krogars.

RECENSION

BOK

VARFÖR RESTE LEWI PETHRUS JUST TILL CHICAGO?

Redaktör: Jan-Åke Alvarsson

Förlag: Artos

Gediget om Pethrus flykt

En bok på nästan 400 sidor med frågan *Varför reste Lewi Pethrus just till Chicago* som titel tyder på att den svenska pingstledaren Lewi Pethrus resa till Chicago 1941 är en av pingströrelsens stora mysterier.

Men så är ändå inte fallet. En av mina vänner som är pingstpastor visste inte ens om att den frågan var ställd.

Inte heller i boken drar man ut på svaret. Redan på bakpärmen avslöjas att Pethrus kände sig trängd och utarbetad och att det i Chicago fanns en kyrka som var en kopia av hans egen i Stockholm.

Frågan väckte i alla fall mitt intresse för boken. Hade underrubriken *Relationer mellan Sverige och USA inom ramen för pentekostalismen* stått som titel hade jag knappast noterat den. Underrubriken berättar nämligen mer om vad boken handlar om.

Att Institutet för Pentekostala Studier IPS intresserar sig för ämnet är inte överraskande. Banden mellan pingströrelserna i länderna var starka. På den tiden uppfattade en del människor rörelsen i Sverige som världens starkaste nationella pingströrelse. Chicago i sin tur var samtidigt förmodligen Sveriges näst största stad. Där bodde fler svenskar än i Göteborg.

Det är en faktsäckad bok är skriven en forskargrupp knuten till IPS, med institutets föreståndare Jan-Åke Alvarsson som redaktör. I boken har han skrivit en historisk tillbakablick på svensk emigration och samarbetet mellan pingstkyrkorna i länderna.

I sitt bidrag svarar Joel Halldorf på frågan som ställs i bokens titel. Han nämner motståndet från Sven Lidman. Den oinsatte undrar här vem Lidman är. Här skulle jag gärna ha läst en kort introduktion av Lidman och av konflikten.

Lidman var också en ledare i pingströrelsen. Konflikten handlade om rörelsens sekulära verksamhet och om utgivningen av tidningen Dagen som Lidman motsatte sig.

Pethrus återvände till Sverige bara efter några månader och försonades med Lidman 1953.

Boken är en guldgruva för den som är intresserad av pingströrelsens historik. Men det är tveksamt om den kan väcka något större intresse hos den genomsnittliga finlandssvenska lutheranen som knappt vet vem Lewi Pethrus var.

JOHAN SANDBERG

Res på svenska med OT

Hälsoresor till Pärnu
Sköna och avkopplande dagar på Spa Tervis. Bekväma restider. Resor: 2-9.11 (8 dgr), 1-8.12 (8 dgr), 4-8.12 (5 dgr), 22-28.12 (7 dagars julresa).

Riga
Välkommen med till vackra Riga i julsrud. Resa 4-8.12.

Hotellresor till Tallinn
Bekväma restider, shoppingtur i Tallinn. Resor: 18-20.10, 5-8.12 (långweekend), 6-8.12.

Danskryssning på Viking Grace
De populära danskryssningarna nu för 10:e året i rad med Oravais Trafik. Kom med på jubileumskryssningen 9-10.10. Carisma & Fernandez bjuder upp till dans. Bussrutter både längs riksåttan och Strandvägen!

Dansbandskryssning till Umeå
Med på kryssningen: Tommys, Charles Plogman, Fanny Plogman, Lasse Eriksson och Singsby sångkör. Resa: 26.10.

Loppis i Luleå
Sveriges största fyndmarknad i Arcushallen. Resa 25-26.10.

Teaterresor till Helsingfors
Svenska Teatern bjuder på en hejdlös skratfest: The play that goes wrong. Logi på unika hotell Katajanokka. Resor: 23-24.11, 22-23.12.

Julmarknad i Rudesheim
En av Tysklands trevligaste julmarknader i klassiska Rudesheim samt gränsshopping i Lübeck. Bekvämt med flyg, OT-bussen och Finnlines! Resa 28.11-2.12.

Julmarknad i Umeå
Gammlia traditionella julmarknad och julbord på herrgård. Resa: 7-8.12.

Weekend i Stockholm
-Bo & Bygg mässan och Bak- & Chokladfestivalen i Stockholm. Resa: 11.10-13.10.

-Weekendresa med shopping och kultur. Musikalen "En värsting till syster" med bl.a. Gladys del Pilar och Suzanne Reuter. Centralt hotell. Skansens julmarknad i december. Resor: 17-20.10 och 5-8.12.

Julmarknad i Tartu
Kom och upplev julstämningen i Estland. Bekväma restider. Resa: 12-15.12.

Jul i Almuñécar
Fira jul i soliga Spanien med avkoppling, bad och värme. Hotell Victoria Playa. Resa: 15-30.12.

Passionsspelen i Oberammergau
Spelen i Oberammergau uppförs år 2020 för fyrtioandra gången. Resor: 18-23.5, 3-8.6, 19-26.9.2020.

Dessa och många fler resor på vår hemsida:
www.oravaistrafik.fi
06-318 4000

Oravaistrafik

Välkommen till Lappo, Brändö
-en genuin skärgårdsupplevelse

www.pellas.ax
info@pellas.ax
tel. 040 8324 333

Öppet året om!

ÅLAND

CoachCompanion
We change the world

Coaching för dig

- Kurser
- Internationella utbildningar
Ledarskap, Idrott, Skol, Hälsocoach med diplomering och certifiering (ICF)
- Individuell coaching
(karriär, ledarskap, motivation, självförtroende, stress, förändring)
- Parcoaching
(hitta tid för och med varandra, glädje i vardagen)
- Ledarskap
- Teambuilding, Kick Offs
- Organisationsutveckling
- Konflikthantering
(Lös, förebygga och förtse konflikter)

info@coachcompanion.fi - www.positivesolutions.fi - 045 847 0443

SKA DU ORDNA EN GRUPPRESA?
NORRGÅRDS BUSSTRAFIK + LINDA TOURS = FIXAR RESAN NI = FIXAR SÄLLSKAPET

Norrgårds busstrafik i samarbete med Linda Tours tar hand om bokningar av båtbiljetter, hotell och andra reserveringar.

Begär offert:
045 1247300
info@nbtrafik.fi

NORRGÅRDS busstrafik

LINDA TOURS

Den perfekta paketresan för föreningar, företag, skolor, privatpersoner, idrottslag med mera.

www.nbtrafik.fi

Vi bygger
41 bostäder för seniorer

För närmare information, vänligen kontakta
Hugo och Maria Winbergs stiftelse,
Annika von Schantz, verksamhetsledare
tel 040 537 0376
eller
Pia Hannuksela, enhetsansvarig
tel 050 346 1207

www.winbergs.fi

Passionsspelen i Oberammergau

Ett otroligt skådespel som byborna i den tyska byn uppfört vart 10:e år sedan 1634!
22-26.6, 27.6-1.7, prelim. 24.8 fr. 1695 €

JULRESOR

- Stockholm och Jul med Carola 5-8.12
- Stämningsfulla St. Petersburg 5-9.12
- Julmarknad i Krakow 6-9.12
- Julstämning i Gamla stan, Tallinn 6-8.12

INGSVA RESOR MATKAT | **www.ingsva.fi**
020 743 4520

Ambolandsmissionen 150 år

De första finländska missionärerna anlände till Owambo eller Ambolandet i juli 1870. Välkommen med på en resa till Namibia i juli 2020, för att delta i missionsfesten i Omandongo, och för att kolla läget i dag, i landet som är det södra halvklotets proportionellt mest lutherska land. Vi garanterar fina upplevelser.

Förutom missionsfesten besöker vi stranden vid Valfiskbukten, där pionjärerna steg i land, Swakopmund, Otjimbingwe där Rautanen och Björklund fann sina hustrur, Nakambale-museet i Olukonda, det av Selma Rainio grundade sjukhuset i Oniipa-Onandjokwe, Etosha nationalparken med dess rika djurliv, samt huvudstaden Windhoek.

Resans pris 3000 euro innefattar nästan allt: flyg, en omfattande rundresa, logi, riklig frukost och middag inkl. matdrycker, dricksvatten i bussen, reseledar- samt guide och tolkningstjänster (Olle och Stefan Eriksson). En representant för Finska Missionssällskapet följer med. Researrangör är Koonono Resor Ab (paketreseregisternummer 29949/11/Mj), som i snart 15 års tid fört eller skickat ca 3000 finländare till Afrika.

Se **www.koonono.com** eller be om program mm:
olle@koonono.com 050-4656152 eller
stefan@koonono.com

KOONONO TOURS

**Matstället med
smaklig husmanskost
i rejäla portioner**

I källarvåningen finns en stämningsfull beställningsrestaurang. Perfekt för fester, möten och andra grupptillställningar för 60 gäster.

Mellangatan 6, 06100 Borgå tel. 0207 189 616, www.hanna-maria.fi

JOUR
DYGNET RUNT
050 347 1555

Vi hjälper i sorgen.

HELSINGFORS	VANDA
BERGHÄLL 010 76 66500	DICKURSBY 010 76 66560
FORUM 010 76 66620	MYRBACKA 010 76 66600
MALM 010 76 66630	HYVINGE 010 76 66580
ÖSTRA CENTRUM 010 76 66590	KERVO 010 76 66550
TÖLÖ 010 76 66530	
ESBO	
ALBERGA 010 76 66610	Samtalspris 0,0835 €/
ESBOVIKEN 010 76 66640	samtal + 0,1209 €/min
HAGALUND 010 76 66570	

hok-elannonhautaushauspalvelu.fi hok-elannonlakipalvelu.fi

Filmfestivalen EXIST
Bio Dux, Kristinestad 5-6.10.2019

Lördag 5.10
14.30 Festivalöppningsmingel
15.00 Kapernaum
17.00 Filmsamtal och servering
18.30 Lady Bird
20.00 Filmsamtal

Söndag 6.10
15.00 First man
17.20 Filmsamtal och servering
18.30 Claire Darling
20.00 Filmsamtal

www.filmfestival.fi

**VUODESTA
HELAKAUPPA
1991**

**BESLAGSSPECIALISTENS
EFTERLÄNGTADE WEBBUTIK ÄR NU ÖPPEN!**

**Klicka:
WWW.HELAKAUPPA.COM
och beställ!**

HELAKAUPPA.com
HELOJEN ERIKOISLIIKE - BESLAGSSPECIALISTEN
Hämeentie 20, 00530 Helsinki p. 09-71 71 72 info@hokola.fi

LEDIG TJÄNST

KIRKKO PORVOOSSA
KYRKAN I BORGÅ
Porvoon seurakuntayhtymä - Borgå kyrklige samfällighet

Till Borgå kyrklige samfällighet sökes

TRANSLATOR- KONTORSASSISTENT

Skicka din ansökan senast 3.10.2019 kl. 15.00.

Tilläggsuppgifter:

www.borgaforsamlingar.fi/lediga-jobb

Lemland-Lumparlands församling

Vi lediganslår en ordinarie tjänst som

EKONOMICHEF

Ekonomichefen ansvarar för ekonomi- och personalförvaltningen, samt fastigheterna, tjänsten är 100%

För mer information se

www.lemland-lumparland.evl.ax

Välkommen med din ansökan senast 02.10.2019 kl. 16.

PEDERSÖRENEJDENS KYRKLIGE SAMFÄLLIGHET

Pedersörenejdens kyrklige samfällighet söker en person i tjänsteförhållande som

KYRKVAKTMÄSTARE

Läs hela annonsen på vår webbsida www.pnks.fi

Ytterligare information om tjänsten fås av fastighetschef Daniel Wikström, tfn 040 310 0402.

Jomala församling lediganslår tjänsten som

ORDINARIE TRÄDGÅRDSMÄSTARE

Till arbetsuppgifterna hör bl.a att handha ansvaret för skötseln av begravningsplatsen och skötselgravarna samt församlingens övriga områden, handleda övrig personal på begravningsplatsen. Till tjänsten hör även plogjour under vinterhalvåret. Behörighetskrav är utbildning inom trädgårdsskötsel eller genom praktisk arbetslivserfarenhet uppnådd yrkesskicklighet. Den sökande bör inneha minst personbilskörkort, vana att hantera maskiner och verktyg. Erfarenhet av olika typer av anläggningsarbeten är meriterande. Arbetsspråket är svenska.

Tjänsten är 100%, 38,75h/vecka och avlönas enligt kravgrupp 501 om behörighetskraven uppfylls. Närmare upplysningar om tjänsten fås av ekonom **Nina Bergström**, 018-328 320 eller 0457-344 4388. Tjänsten tillsätts så snart som möjligt. Sedvanliga ansökningshandlingar skall vara pastorskansliet tillhanda **senast 23.9.2019 kl.12.00.**

Ansökan riktas till: Ekonomisektionen i Jomala församling, Godbyvägen 445, AX-22 150 JOMALA, eller jomala@evl.fi

KALLELSE

Pedersöre prosteris kyrkosångskrets r.f. kallas till

ÅRSMÖTE

i Esse församlingshem
onsdagen 9.10.2019
kl. 18.00.
Stadgeenliga ärenden.

Styrelsen

Lämna in din
hyresannons
via webben

KYRKPRESEN.FI

Och spara 5 euro
i serviceavgift!

KP
KYRKPRESEN

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Önskas hyra etta i Helsingfors. Max hyra 750 euro. Tel: 0408150637

Sökes etta i centrala Helsingfors. Djur- och rökfri. Fast inkomst. Max hyra 800€/mån. Tel: 050 3545951

UTHYRES

Pargas Seniorhem Ab har bostadsrättsbostäder vid Vapparvägen 9 i Pargas. Radhus med två- och trerummare + gemensamt klubbрум. Nu ledig tvårummare. Insats + månadshyra. För mer information kontakta: VD Harry Bondas tel 050 525 0568 harry.bondas@parnet.fi

Stiftelsen Lillesgården erbjuder förmånliga pensionärsbostäder (ettor) i Nordsjö, ej serviceboende. 0505903780 tis-to 9-12.

Uthyrer lägenhet i Nykarleby. Nyrenoverad tvåa i hisshus efter esplanaden. Hyra: 530€/mån + vatten. Tel: 0503428339

Parhus i Vuokatti (8 pers) 3 sovrum+loft, kök, bastu, torkrum, öppen spis. Tid: v 8, 2020. Hyra: 1200€. Kontakta 040-510 7050/ pk

Uthyrer ljus etta med parkutsikt i Herttonäs, Helsingfors. Bra förbindelser, nära till metro och buss. Hyra 680€/mån. Tel: 040 3528120

Etta i Mellungsbacka 34,5 m2 med kokvrå och balkong, fin utsikt. Gå avstånd till metron. Hyra: 690€/mån+el+ vatten. Tel: 040 5505 485

Trevlig och fräsch ETTA på 35 kvm med rymlig balkong uthyrer i Pargas, Tennstopet 1 B ledig fr.o.m. 1.10.2019. Tel 0407289690 epost markus.ostman@gmail.com

1 r+kv+br/wc i Hfors absoluta centrum (Fredriksgatan 31). Ledig: 1.10. Hyra: 775 €/mån. Tel: 0400 498 497/Mikael

DIVERSE

Nu har Petalax kvälls-hälsövd för alla, Ti-Fre 15-21 + Lörd 12-15. Ring v.b. 0405077518 för info

SÄLJES

Säljer etta med balkong och bastu, 36 m2, våning 5, Österlånggatan 27 Åbo. Tel 040 725 9695

Din marknadsannons lämnar du enklast in via vårt webb-verktyg som finns på www.kyrkpressen.fi. Priset är 4,50€ per rad. För annonser som lämnas in per telefon på nummer 040 831 6614 eller via epost till adressen annons@kyrkpressen.fi tillkommer en servicekostnad på 5€.

SUGAR

PIUKAT PAIKAT

Textad på
SVENSKA

V A A S A .

KAUPUNGINTEATTERI

vaasankaupunginteatteri.fi

OPINION

Skicka insändaren till:
Kyrkpressen/opinion,
Sandvikskajen 13,
00180 Helsingfors.
E-post: redaktionen@
kyrkpressen.fi.
Glöm inte namn, adress och
telefonnummer. **Standard-
längden** för de kortare in-
sändarna är 1 200 tecken.
Redaktionen förbehåller sig
rätten att förkorta insändarna.

**FINLANDS STÖRSTA
FÖNSTER- & DÖRRLAGER**

BILLIGASTE!

**LEVERANS
GENAST!**

NORDIC sale
Granvågen 1, 68555 Bosund
T. 721 0111, sale@nordicsale.fi
www.nordicsale.fi

BÅGAR -50%
och vid köp av glasögon
RESERVGLASÖGON -50%

Kyrönmaan Näkö Oy
Asematie 5, 66440 Tervajoki
0400-802 320, 06 478 5440
Vid nödfall: 040-708 2259
Öppet: må-fr 9-17
lön enligt ök

**STENHUGGERI
LEVANDER**

- nya gravstenar
- gravering
- borttagning av gravsten
- återmontering av gravsten
- förgyllning/försilvring
- rätning
- slipning

**EN MINNESVÅRD VISAR
VÖRDAD OCH VÄRDIGHET**
Rönbackav. 32 A
00710 Helsingfors
tel.09 387 6284

KUNGÖRELSE

KYRKAN I ESBO
Esbo kyrkliga samfällighet

Skötseln av nedan nämnda familjegravar på Esbo kyrkliga samfällighets begravningsplatser har försumrats väsentligen. Direktören för fastighetssektorn i Esbo kyrkliga samfällighet har i enlighet med gemensamma kyrkorådets delegeringsbeslut beslutat med stöd av 17 kap. 5 § kyrkolagen ålägga gravrättsinnehavaren av varje nedan nämnda grav att iståndsätta graven inom ett år räknat från nedannämnda datum. Gör han inte det, kan gravrätten förklaras förverkad.

För att uppfylla skötselpikten räcker det med att man ombesörjer den allmänna skötseln av graven (= skötseln av gräsmattan eller grusytan på graven samt vid behov en uträtning av minnesmärket och eventuella kantstenar). Genom att enbart hämta blommor till graven, vilket är frivilligt, uppfyller man inte förpliktelsen gällande gravskötsel.

Instruktioner gällande iståndsättningen och skötseln av graven ges på begäran av arbetsledarna på begravningsplatserna. Dessa är i regel anträffbara på begravningsplatserna vardagar kl. 7.30–14.30 fränsett lördagar samt per tfn 09 80 501, säkrast mellan kl. 13.00 och 14.00.

Esbo kyrkliga samfällighets gravskötsel fond åtar sig skötsel av gravar. Ytterligare information ges på gravkontoret tfn 09 8050 2200. Gravkontoret är öppet vardagar kl. 9.00–15.00.

Ärendet har delgivits i dag också med en på vederbörande gravar utsatt kungörelse.

PÅ KYRKANS BEGRAVNINGSPLATS

Avdelning D: 7, 20, 37, 121, 132, 146, 179, 209, 241, 242 **Avdelning E:** 63, 133
Avdelning F: 18, 66, 71, 83, 84, 117, 144, 156, 169, 221 **Avdelning G:** 89, 90, 98,
100, 115, 150, 222, 235, 245 **Avdelning H:** 62, 69, 89 **Avdelning I:** 54, 111
Avdelning N: 31, 91 **Avdelning O:** 102 **Avdelning P:** 6, 13, 28
Avdelning R: 57 **Avdelning T:** 13, 17, 39, 45 **Avdelning U:** 12, 36, 71, 74,
85, 105, 207 **Avdelning V:** 37, 51, 85, 113, 123, 124, 126, 171, 181
Avdelning W: 1, 3, 5, 74, 97, 81, 120 **Avdelning X:** 18, 94, 102, 106, 127, 130
Avdelning Y: 7, 17, 24, 27, 129, 131, 138 **Avdelning Z:** 91, 114
Avdelning Å: 85, 125, 126, 127, 142, 164 **Avdelning Ä:** 16, 29, 139, 146, 260,
272, 275, 282, 299 **Avdelning Ö:** 46, 69, 83, 111, 119, 129
Avdelning B1: 74, 394 **Avdelning C1:** 15, 17, 24, 31, 32, 39
Avdelning F1: 45, 88 **Avdelning G1:** 48 **Avdelning H1:** 105
Avdelning I1: 1, 21, 23, 25, 32, 41, 67

PÅ KAPELLETS BEGRAVNINGSPLATS

Avdelning B: 61, 152 **Avdelning C:** 12, 110, 160 **Avdelning D:** 80, 86, 94
Avdelning E: 12, 41, 108 **Avdelning G:** 14, 71, 73, 148, 149
Avdelning H: 17, 23, 47, 87, 92, 103, 116, 164, 185, 205
Avdelning I: 17, 30, 42, 57, 77, 90, 103, 141 **Avdelning L:** 1, 27, 41, 65
Avdelning O: 17 **Avdelning P:** 40 **Avdelning A1:** 2.8

PÅ KLOCKARMALMENS BEGRAVNINGSPLATS

A.6.11 B.15.7 H.7.19 H.8.7 H.8.8 H.8.19 H.8.23 H.9.3 H.9.8 H.9.10 H.12.23
H.13.18 J.3.11.16

Rättelseyrkan riktad till gemensamma kyrkorådet får lämnas in av den som beslutet gäller eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet. Besvärstiden är 14 dagar och adresseras gemensamma kyrkorådet, PB 200, 02771 Esbo. Ett fullständigt utdrag ur gemensamma kyrkorådets beslut i denna fråga utfärdas av Esbo kyrkliga samfällighets ämbetsverk, tfn 09 80 501.

I Esbo 19.9.2019

**Hagaro Pensionärshem i
Norra Haga, Helsingfors**

Är du i behov av serviceboende.

Hos oss bor du tryggt, med svenskspråkig personal dygnet runt. Vid behov har vi tillgång till läkare dygnet runt.

Kontakta oss så berättar vi mera eller besök oss.
Föreståndare Carola Aspholm-Backman
tel. 050 572 4216 anträffbar vardagar kl.9-15
www.hagaro.net

RESOR • **Friman**
RESOR • MATKAT • TRAVEL

25.3-8.4 Playa del Inglés, Gran Canaria
Playa del Ingles, den populära turistorten på Gran Canaria, lockar turister år efter år, för att det är så enkelt att semestra här. Den mäktiga sandstranden och det enorma mat- och nöjesutbudet har lockat oss nordbor i decennier.

16-19.4 Charmiga Wien
Säg Wien och det första man tänker på är klassisk musik, valser, schnitzel och sacher-tårta!
Njut av att vandra i Gamla Stan, stadens kärna, besök Spanska Ridskolan eller kanske det vackra slottet Belvedere. Wien har en härlig blandning av kultur, historia och nöjen samt ett brett utbud av shopping-möjligheter.

frimanresor.fi
Sandövägen 23, 10900 Hangö

Tel Hangö 019 - 248 1004
Tel Ekenäs 019 - 248 1090
info@frimanresor.fi

Byggnadsarbeten

BYGGFIX

Utför även dränerings- och regnvattensarbeten för byggnader

Bygg.ing. Ulf Österback
0400-867 368 www.byggfix.fi

**NÅ 80 000 HUSHÅLL
I SVENSKFINLAND
MED EN ANNONS!**

BOKNINGAR:
040-8316545

www.kyrkpressen.fi

KP
KYRKPRESSEN

KYRKPRESSEN REDAKTIONEN

Redaktionen i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn 040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

**Redaktionen
i Österbotten**
Norrmalmstgatan 21 A, 68600
Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktionschef
(ansvarig redaktör)
Nicklas Storbjörk
tfn 040 831 6545

**Redaktör Öster-
botten**
Johan Sandberg
tfn 040 831 3599

Redaktör
Emelie Wikblad
tfn 040 831 6836

Redaktör
Christa Mickelsson
040 831 6545

Redaktör
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Redaktör
Erika Rönngård
tfn 040 831 6322

Layout
Malin Aho
tfn 040 831 6902

Redaktörer e-post:
förnamn.efternamn@
kyrkpressen.fi

Utgivare:
Fontana Media Ab
Bank: Danske Bank
IBAN: FI34 80001301
158540
BIC: DABAFIHH
Paradbild: Nicklas
Storbjörk
Tryck: Botnia Print,
Karleby

ANNONS

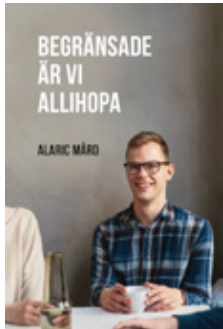
Annoninfo hittar du på:
www.kyrkpressen.fi
Annonssdeadline tors-
dagar klockan 12 veck-
an före utgivning.
Annonsförsäljning:
förnamn.efternamn
@kyrkpressen.fi
Ludvig Andersson,
tfn 044 050 3020,
Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528

PRENUMERATIONER

Därför får du Kyrkpressen
Kyrkpressens adressuppgifter kommer från församlingarna, som för register över sina medlems-
mar. Adressuppgifterna används enbart för att skicka ut tidningen. Hanteringen av registret sker i enlighet med den europeiska dataskyddsförordningen (GDPR).
Kyrkpressen sänds till alla hem i församling-
ar som prenumererar på den till sina medlems-
hushåll. Den är en hälsning från den församling och kyrka du tillhör. Kontakta din församling för adressändringar eller om du inte vill ha KP.
Privata prenumeranter kontaktar Kyrkpressen.

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 60 € Utlandet 84 €
ISSN 0356-1275

LÄS I HÖST!

ALARIC MÅRD

Begränsade är vi allihopa

”Att vara människa är väl att vara begränsad?” Alaric Mård lever med en CP-skada som i någon mån lagt hinder i hans väg. Här delar han med sig av liv, tro och de utmaningar som en funktionsnedsättning kan innebära i en ung människas vardag. Med insikt och en stor portion humor skriver han bland annat om vikten av att ställa varsamma frågor, om att våga vara beroende av andra och om flickan från andra sidan Ytteresse.

Hft 22,90

Lyssna, leva, förstå

– festskrift till biskop Björn Vikström

I denna festskrift medverkar vänner och kollegor med artiklar om teman som står biskop Björn nära. Familjemedlemmar deltar med personligt hållna brev. Med texter av Tapio Luoma, Katarina Gäddnäs, John Vikström, Werner G. Jeanrond, Mia Andersén-Löf, Monica Vikström-Jokela och Ulf Vikström, Kari Mäkinen, Markus Österlund, Maria Björkgren-Vikström, Ulla-Lena Lundberg, Gustav Björkstrand, Ylva Perera, Erik Vikström och Patrik Hagman.

Inb 31,50

Årskalendern Ecclesia 2020

Nu är fickkalendern för år 2020 här!
Spiralbunden 14,50

För de minsta

JOHANNA LUNDQVIST
BJÖRN & LINDA PALM

Sorg på olika sätt

”Berätta för mig hur du känner, jag har tid och vill lyssna på dig.” I den här boken får barnet och den vuxne tillsammans utforska hur sorg kan kännas på olika sätt.

Argument, inb 13,50

NICLAS OCH ANNA
BLÅDER

Nära dig

När blir du rädd? Hur känns det att vara ensam? En familjebok perfekt för högläsning och samtal kring livets stora frågor!

Verbum, inb 22,50

STEPH WILLIAMS

Det allra bästa, Aldrig för liten, Mannen som vägrade vara tyst

”Jesus skulle komma på middag! Och Maria hade bråttom, bråttom, bråttom...” Tre små häften där bibelberättelser illustreras och berättas på ett underbart charmigt sätt.

Argument, hft 8,00/st.

www.fontanamedia.fi • tfn 040 831 5897 • info@fontanamedia.fi
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors

Fontana Media

KURIREN GRATIS RESTEN AV 2019

när du beställer en helårsprenumeration

kuriren

KNUTPUNKT FÖR SVENSKFINLAND I 60 ÅR

**VI LOTTAR UT
ETT PRESENTKORT**

Prenumerera och delta i utlottningen!

Nu har du möjlighet att vinna ett presentkort à 100 euro till någon av S-gruppens butiker. Sänd in kupongen senast 30.11.2019.

JA TACK!

- ☒ JAG VILL PRENUMERERA PÅ KURIREN
- ☐ för resten av 2019 och hela 2020 för 89 € (inom Norden).
 - ☐ Tre (5) provnummer för endast 26,50 €.
 - ☐ Ett halvt år för endast 46,50 €.

- ☒ JAG DELTAR I KURIENS UTLOTTNING AV PRESENTKORTET TILL NÅGON AV S-GRUPPENS BUTIKER.

SÄND KURIREN TILL:

NAMN	
ADRESS	
	TEL.

SÄND RÄKNINGEN TILL:

NAMN	
ADRESS	
	TEL.

- ☐ Nej tack, jag vill inte prenumerera på Kuriren. Jag deltar endast i utlottningen av presentkortet till någon av S-gruppens butiker. Jag returnerar beställnings- och utlovningsblanketten försedd med frimärke. Var snäll och stryk över den färdigtryckta adressen på kupongen och skriv: Kuriren, PB 12, 65101 VASA.

Erbjudandet gäller till 30.11.2019

Kan sändas
ofrankerat
inom Norden
Kuriren betalar
portot

kuriren

PB 12
SVARFÖRSÄNDELSE
KOD 5005430
65103 VASA

KP 19.9.